

ጽ 2
ከካታ ደሴታት ቻላ...?

ጽ 3
ኦርቲድ ምጽራይ ዝኸፈተ መዝቢታት

ጽ 6
ኣብ ጊብን ምግራብን ዘላና ርድኢት...

ጽ 8
ኣብ መመሪታ መጽሓፍ

ጽ 9
ሻምፒዮን ኣብ ለቲክስ ዓለም 2017 ለጌደን

ኣምባሳደር ሳልሕ ምስ ሰብ-ሰልጣን ናሚብያ ዘትዩ

ኣምባሳደር ኣርቲራ ኣብ ደቡብ ኣፍሪቃ ሃገራት ዘገብሩ ኣፍሪቃ ኣቶ ሳልሕ ዐመር ኣብ 31 ሐምሌ ክኣብ 2 ነሐሴ ኣብ ዊንድሆክ - ናሚብያ ናይ ሰራሕ ዐደት ብምክደድ ምስ ዝተፈለፈ ሰብ-ሰልጣንታ ሃገር ዘገብዩ፡

ኣምባሳደር ሳልሕ ሚኒስቴር ጉዳያት ወጪ ናሚብያ ብዘበረረ ዕድሜ ፕረዝደንት ናሚብያ ዶክተር ሃገ ፕንብ ብዘበረረ ተመክሮ ሓርቲታዊ ቃል፡ ሃገን መድረኽ ህጽነት ሃገርን ኣስተምህሮ ኣብ ዝዘለን ካልኣ መዝገባት ኣብ ዘቐረቡን - ዓመታዊ ኣኸበ ዲፕሎማሲያት ተሳተፉ፡

ብድሕሪ ደሜ ምስ ሚኒስቴር ናቴሒ ዶክተር ኣልበርት ነዋኔ ከምኡ'ውን ሚኒስቴር ኢንጻሳሪ ምድን ምህላን ኢማንዌል ጃንታ ብምርካብ ኣብ ምድንፋዕ ክልተኣዊ ዝምድናን ሓራዊ ኣገዳሽነት ኣብ ዘለዎም ዞውን ኣህጉራውን ጉዳያትን ዘተ

ኣቶዳ፡

ብዘይካዚ ምስ ምክርሰ ሚኒስቴር ኣክሱስ ተሪዞም ዋና ጉዳያት ሚኒስቴር ጉዳያት ወጪ ካልኣት ዝተፈለፈ ሰብ-ሰልጣን ናይቲ ሚኒስቴር ከምኡ'ውን

ምስ ዲፈንደር ክፍሊ ሕጋዊ ጉዳያት ተዘራረቡ፡

ኣምባሳደር ሳልሕ ኣብቲ ርክብ፡ ሃሰጣ ልኡላዊ መሬት ኣርቲራ ብኢትዮጵያ ከምኡ'ውን ኣብ ልዕሊ ኣርቲራ ዝተሰበረዱ

ዘድሕሙ ያን ዘይፍትሓው ያን ኣገዳታት ዝምልከት መርሃታት ብምሓብ ናሚብያ ዘገቡ ርክብ ልዕሊ ልዕሊ ሰብ-ሰልጣን ብምግባብ ኣብ ጉድኒ ኣህጉራዊ ሕገ ደው ብምሓብ ሞሪላዊ

ግዴታ ክተልዕል ጸዊዖ፡

ሰብ-ሰልጣን መምህራን ናሚብያ ብወገናዎ ክልተኣዊ ዝምድናታት ምድንፋዕ ቀጺሊ ርክብን ምምክርን ክብድ ኣገዳሽነት ልዑል ከምዘኾን ገለጸዎ፡

ጊንዳዕ - ንድሕነት ዓይኒ ዝምልከት ኣስተምህሮ ተዋሂቡ

ኣብ ንኡስ ዘገቡ ጊንዳዕ ትራፒኒን ምክርሰዳን ጥህና ዓይኒ ምውሓድን ዝኸፈነ ናይ ሰላሳ መዓልታት ኣስተምህሮ ተዋሂቡ፡

ኣብ ጨንፈር ሚኒስቴር ጥህና ዘገቡ ሰላሳ ቀይሕ ባሕሪ መዓልታዊ ዶክተር

ጳይት ኣስተፋናቤ ብመሳሪት ዝተገደደ መጽናዕቲ ኣብ ንኡስ ዘገቡ ጊንዳዕ ትራፒኒን ሰላሳ መዓልታት ኣስተምህሮ ከምኡ'ውን ተመሳሳሊ መደብ ኣብ ኣፍጻሚ ከፊድ ምዃን ተሳተፉ፡

ኣብ ሚኒስቴር ጥህና ተለፊ ሃገራዊ

መደብ ምቀጻጸርን ምክትታልን ዐረት ዶክተር ኣለም ዘርደሰ ብወገኑ ትራፒኒን ብደረሰት ጽሬት ዝሰበን ናብ ዐረት ዘወጸን ሓደጽ ሕምም ምዃን ብምሕብር ክፍሊ ወጪ ዘጋ ክሰብን ክበሉን ብድረት ክሕክ

ተርጉም ናይቲ ሕምም ምስ ዘጋጥም ደማ ብቐልጠፍ ናብ ትራፒኒን ጥህና ብምክደድ መርመራ ክብድ መኸሩ፡

ኣመሓዳሪ ንኡስ ዘገቡ ጊንዳዕ ኣቶ

ዐመር ያሕዶ ደሜ ነቲ መደብ ምዃን፡ ዘጋታት ብተራጅ

ኣመሓደርቲ ክበሉን ወልደቲ ጥህና ዓይኒ ደማ ብፍላይ ምትሕብርም ክዘይዱ ተሳቡዩ፡

ኣብ ንኡስ ዘገቡ ጊንዳዕ ክታየት ትራፒኒን ኣብ 11 ነሐሴ ክጀምር ምዃን ተፈለጠ'ሉ፡

ኤርትራውያን ነበርቲ ምብራቕ ካናዳ ድሙቕ ፈሰቲሻል ኣካይዶም

ፈሰቲሻል ማሕበራትም ኣርቲራውያን ነበርቲ ምብራቕ ካናዳ ጥርናፊኦምን ምስ ሃገርም ዘለዎም ምትእሳርን ብዝጸበረቕ መሳፍድኣታት ኣብ 5 ክኣብ 7 ነሐሴ ብወሳኦ ሃገራዊ መንፈስ ኣብ ከተማ ቶርንቶ ተገደዱ፡

ነቲ ብተለፊ ቁጽላዊ ጉዳያት ኣቶ ኣሕመድ ኢማን ዝተገኩት ፈሰቲሻል ኣብ መላ ካናዳ ዝመዱ ወልደቲ ውጻቢታት ህገደፍ ሃምዶኡ ከምኡ'ውን ብኣሕዳሕ ዝቐጽሩ ኣርቲራውያን ነበርቲ ምብራቕ ካናዳ ተሳተፉም፡

ኣቶ ኣሕመድ ኢማን ኣብ ዘደዱ ሰሚናር ኣርቲራውያን ኣብ ወጪ ዘደዱ ፈሰቲሻል፡ መላእ ሃገራውን ሕብረተ-ሰባውን ክከበሩ ብምዃን ጽልዋኡ ደማ ኣብ ግዜ ናብ ግዜ የሰሩት፡ ከምዘሉ ገለጸ፡

“ህዝቢ ኣርቲራ ዝውጽዮ ፍሉይ ክበርታት፡ ዋሕስ ቀጻልነት ከም ሃገርን ህዝብን” ዝበለ ኣቶ ኣሕመድ፡

ኣብ ህልው ከካታት ሃገርን ቁጽላዊ ጉዳያትን ዘተኮረ መርሃ ኣቐረቡን ሕቶታት ተሳተፉ መለሱ፡

ኣራመጸር ኣወገዱ ሽምል በላት ኣቶ ተመሳሪት ትራፒኒን ኣብ ወጪ ዝከብሩ ኣርቲራውያን ባሕሪ ምስ ክከበሩ ትኩረት

ብምሓብ - ሓቐኛ ምሃሊ ሃገርም ምዃን፡ ብድራዊ ጸሓፊ ፍሉይ መላእኦም ምዃን ኣረጸኡ፡

አህጉራዊ ጉዳያት

ታደሰ ተክለ

ግዛታችን ስፍራ ባሕሪ እናተባባሱ ገዢውን አብ ትሕቲ አወርጃውያን ሃገራት ዝመሓደሩኹ ብዋግቶም ኣቲቦቲ ዝኾኑ ሓደሎ ክኾሙታት ኣለዉ። ንኣብቲ ሰባኛ፣ ሚኒስቴራንና ሰብራ ኣብ ኣፍሪቃ ምስ ሞርኮ ኣብ ዝተሃበ መሬት ክልተ ወደባት ኣለዋ። ብግጥና ነፃ ደሴታት ፎካንደሽን ምስ ሰባኛ ተሃበቲ ዝርከብ ክኾላ ጂኦሎጂካልን ትውግኡ፣ እባን ሃገራት እዚኦታን እምህር፣ ግዛታችን ስፍራ ባሕሪ እናገለ ኣብ ዝወግዕ ቦታታት፣ ምስ ካልኣት ልሓውታት ዝተተታ ሃገራት ኣብ ክነቅ ነፃ ዝኣተዋ ይፍለጥ።

ንልሓውታት ኣብ ዝምልከት ሕድረ ኣብዝን ግዛታችን ስፍራ ባሕሪ ዝቆመዋ ህዝቢ ብዘጠልዎ መሰረት እዩ ዋግቶ ናይተን ክኾሙታት ዝወሰነ - ነፃ ግበራ። ንኣብቲ ህዝቢ ፎካንደሽን ጂኦሎጂካልን ምስ ብግጥና ክቐጽል ስለ ዝመርጽ፣ እተን ግዛታችን ኣብ ብግጥና ክኾላ ኣለዋ። ኣብ ማእከል ህንጻዊ ወቅያኖስ ኣብ ዝርከብ እኩባት ደሴታት ቻንስ ዘሉ ክኣታት ከኣ ካብ ዝተፈለፈ እዩ። ኣሰታት 60 ዝኣክል እኩባት ደሴታት ቻንስ ብዘይተበሉ ትርጉሞ ኣሚሪካ ዝተሰየሙ ስብ ዘይካበሉን ቢሮካ ክኾኖ እገልጹ ሓንቲ ካብኣተን 'ዲሳ' ጋርኒያ ተቐማሚ ዝጠርፍ ደሴት እዩ።

ዝከሉ ከናት ምዕራባውን ምዕራባውን ፖለቲካዊ ደሴታት እናገለጹ ይኸደሩ ብምዃሩ ኣመጺኦ ኣብ ክገቡ ህንጻዊ ወቅያኖስ ሰፊሕ ቦታ ክሸፍን ዝክእሉ ንመራኽብ ትሕቲ ባሕሪ (ሳብማሪን) ሕብረት ሶባይት ንምጽገጽ ሚኒስቴራዊ ኣጽዋር ንምክዳን ዘክእል ወተሃደራዊ መሳሕር ክትድኩን ኣገዳሲ እዩ ነይሩ። ምስ መዋሕሮ፣ ብግጥና ስምምነት ብምብር ኣብ እኩባት ደሴታት ቻንስ እትርከብ ደሴት ዲሳ ጋርኒያ ካብ ክፍላ 60ታት ንይተር 'ብክራይ' ተረኪቦ።

ኣብ ኣጋ ክፍላ 70ታት ኣመጺኦ ኣብ ሽብርም ሰፊሕ ስለ ዘጋጠሞ ሰውራ ክዋወድ እናተወተ ብምዃሩ ኣብ

ፓኪስታን ዝገበረ መሳሕር ሓደላ ኣየር ብምህደን ሶባይት ሕብረት ኣብ ዓድንን ቢሮን ወተሃደራዊ መሳሕርት ብምክፋታ ኣመጺኦ ኣብ ማእከል ህንጻዊ ወቅያኖስ ኣብ ደሴት ዲሳ ጋርኒያ ዝተኸለፉ መሳሕር ዝይዳ ከተሓደሱን ከተገራጸን ጀመረ።

ኣብታ ደሴት ዝሰሩ ሕውሳብ ኣፍሪቃውያን፣ ኣሰራውያንን ኣብመወጃታ 1700 ብጠርቡ ተገዚዖም ኣብታ ደሴት ዝገበረ ናይ ኮባ ፍርዳት ንምክካብ ዝተወሰዱ ክኾኑ እንክሰው፣ ምስ ቋንቋታቶምን ፈረንሳይን ዝተተፋፈለ ሓጽ ይዛብ። ብዘይካ ኣብታ ንብዙሕ ወለዶታት ዝገብሩ ደሴት ከኣ ካልእ ዝፈለገዎ ሃገር ወይ ናትኖ ዝገልጾ ብሄር ኣይሰረጽ። ብኣሕት ኣብ ህንጻዊ ወቅያኖስ ዝርከቡ ደሴታት ደሞ ነፃ ዘጋታት ደሴት ቻንስ ይፍለጡ - ደቂ ቻንስ እውን ይባሃሉ። ኣብዚ ግዜ እዚ ግድ፣ ኣብታ ደሴት ዝሰሩ ህዝቢ ብዋዲ ተሰባሽም ኣብ ሞሪሽን ሲሸሸን ዝተባህሉ ኣብቲ ከሊ ማክራት ንደቡብ ርሕቆን ዝርከብ ደሴታት ተፈሓፊም ክኾን ሕጂ ብዘይሃገርን ኣድራሻን ተረፎም ኣለው።

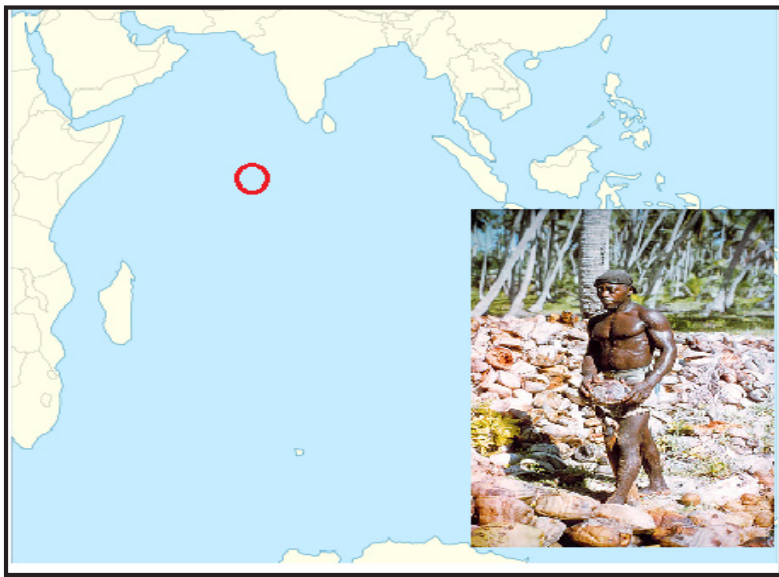
ንልሲ ተዋሃዖም ተገኝቲ ተወላድቲ ቻንስ ናብ ዓዶም ክምለሱ ይተዩ ከምዃሉ ወፍታዊ ዘይካበሉን ቢሮካ ክኾኖ እገልጹ እውን ይፍለጥ። እቶም ኣብ ደሴታት ሲሸሸን ሞሪሽን ተመዝጊቦም ዝሰሩ ተወላድቲ ቻንስ መዋሕሮ፣ ብግጥና ናብ ዓዶም ክመልሱም ክጠርቡ ጸሓፊ እዮም። ካብ 2016 ዘገኙ ብግጥና ክወሰዱ ከምዃኦሉ እውን ተሃገርምን፣ ተወላድቲ ደሴታት ቻንስ ግድ ሕጂ እውን ናብታ ናብ ወተሃደራዊ መሳሕር ተቐይራ ዘላ ዓዶም ደሴት ዲሳ ጋርኒያ ክምለሱ ካብ ሕብረት ኣፍሪቃ ክሰብ ኣወርጃዊ ሕብረትን ወድሳብ ሕብራት ሃገራትን ባሮካት ፍቕርቲ ኣለው።

ብግጥና ካብ ተወላድቲ ቻንስ ሞሪይ ዘይካበሉ ካብ ሞሪሽ እውን ክሲ ቀሪቦም ኣሉ። ድሕሪ ሰፊሕ ገብረ ፈረንሳይን ስፍራቲ፣ ደሴታት ቻንስ ካብ ፈረንሳይ ናብ ብግጥና ሰረጸ። ብግጥና እውን ምስ ደሴታት ሞሪሽ ተቐላ ብኣገላ

ኩነታት ደሴታት ቻንስ . . ?

ተመሓደሪን ነይሩ። ሞሪሽ ናጻ ኣብ ትወጽሉ ግዜ ካብ ሞሪሽ ብምውሳድ ኣብ 1965 ኣኩል ህንጻዊ ወቅያኖስ ግዛታችን ብግጥና ኩይን። ብኣ ንብኣ ደሞ ናብ ኣድ ኣመጺኦ ሓሰፈን።

ኣብ ትሕቲ ሞሪሽ ዝገበሩ ደሴታት

ቻንስ ናብ ብግጥና ክተልፋ ዘክእል ዝርከብ ስምምነት ኣይካተቱ። ክኾን ሕጂ እውን ደሴታታቱ ከምዃኦም ይፍለጥ። እንተኾኑ ብግጥና ምስ ኣመጺኦ ብዘገበሩ ናይ ምክልኻል ስትራቴጂ ደሴታት ቻንስ ናብ ኣዳ ንምጽታው ንሞሪሽ 3 ሚሊዮን ፓውንድ ነፃ ዝገቡ ምጽታታት ይሕበዩ። ምስ ኣመጺኦ ኣብ ዝገበሩ 750 ዓመት ዝጸኑ ስምምነት ደሞ እተን ደሴታት ናብ ወተሃደራዊ መሳሕር ኣመጺኦ ተቐይረን። እቲ ስምምነት ኣብ 2016 ምስ ባሮ ንሰራ ዓመት ክፍጥሕ ዘክእል ግዛታት እውን ኣለዎ።

ኣብ መወጃታ ስምን ናይ ዝተሰራ ሰፊ ኣብ መሃ ብግጥናን ሞሪሽን ዝጸኑ ጉዳይ ዋግቶ ደሴታት ቻንስ ኣብ ሓፊሻዊ ጉዳይ ወድሳብ ሕብራት ሃገራት ቀሪቡ ብምውሳድ ቤት-ፍርድ ክካ ብ94 ዓ/የሊ ደምጺ ነፃ ዝተሰራ ይዘር። እተን ደሴታት ኣብ ትሕቲ ባሕሪ ካብ ዝርከብ ጠረፍ ስታት ልሲ ጸፍኪ ዝተወጠየ ኩይን፣ ካብ ታዛዚ ኣሰታት 3,500 ከሊ-ሜትር ርሕቆን ኣብ ማእከል ህንጻዊ ወቅያኖስ ይርከቡ። ሓንቲ ካብቲን ደሴታት ዲሳ ጋርኒያ ሓደ ኣፍ ዘለዎ ናይ ግዛታ ቅርጺ ስለ ዘለዎ ኣብ ማእከል ባሕሪ ብዘተዳኩን ደገላ (መብሰይካ) ሱባቢን ሞዋሕቲን ይዘረ።

ዲሳ ጋርኒያ ጉዳዝቲ ሃገራት ዘይባሉ ኣብ ርሕቆ ሚዳት እትርከብ ክኾላ ብምዃሩ ንወተሃደራዊ መሳሕር ዝጠየቁት ቦታ እዩ። ንመጻኢ ግዜ ብዋግቶ ዝታቦ ምእንቲ ከይህሉ እውን ካብ ኣድ ሞሪሽ ነፃ እትወጽእ እዩ ተገይረ። ክኾም ኣብታ ደሴት ንኣማኢት ዓመታት ዝተቐመጡ ደቂ ዓዲ ጸሪዋ ብምኣላይ ወንኒ ነፃ ዘይባሉ ብምዃሩ ንመጻኢ ክሰሩ ኣይክእሉን፣ ዝገል ግብይ ምን ከኣ ኣሕዳሩ።

መሳሕር ክድኩን እንድሕር ኩይን፣ እቶም ፍሉይ ቋንቋን መዝናን ኣምሰሉም ኣብታ ደሴት ዝሰሩ ንብዙሕ ወለዶታት ዝጸኑ። ኣብ ክገቡ ህንጻዊ ወቅያኖስ ብዘርከብ ደሴታት 'ደቂ ቻንስ' እናተባህሉ ዝጸውዑ ህዝቢ - ብዘተፈለገ መዝናንታት ነፃ ዝወዱ ተዘረ። ንመጽኢ ብሕሕ ወይ ብሕሕምና ዝወዱ ናይ መምህራ ሺዛ ብምክፋታ ዝርሕሉ ብክተሉ ዝክድ ናይ ኮባ ተክሊ ሕርሻታት ብምህደን ብኣሕት ሰፊሕ ንክገቡ ብምድራኽን ዲሳ ጋርኒያ ካብ ሃርቲ ናይ ምጽራይ መደባት ወጸኡ ይሰራሉ ነይሩ። ኣብኡ

ዝተረፉ ርገም ክኣሉም ብምዃሩ ዓላ ድኽን ብሕርሻ መዋሕርም ዝቐጸሉ ዝገቡ ደሞ ኣብ መጀመርታ ሰብያታት ኣብ መራኽብ ተጽዒናም ናብ ሲሸሸን ሞሪሽን ብዋዲ ተወሰዶም። ናይ መወጃታ ቻንስውያን ተጽዒኖም ምስ ተሰቡ፣ ኣብቲ

ሞሪሽ ደሞ ነቲ ኣዋጅ ተቐባዊነቱ ብመሰረት ወሳኣት ሕብራት መዋሕርታትን ሕጊ ባሕርን ሞሪሽ ኣብ ደሴታት ቻንስ ዓላ ክትገብሩ መሰል ስለ ዝገበሩ ክኾን ልኡላዊ መሰል እተን ደሴታት እትቐበልኩ ኣብቲ ሚዳት ዝርከብ ማዕደን እውን ከይፈረረ 'ኣህጉራዊ ቀሞሚ ቤት ፍርድ ዳንብ' ኣፍለጠ። ንሚዳት ደሴታት ቻንስ ናብ ሕድረ ምቕደር እውን ዘረጋገ።

ኣብ ክገቡ እተን ደሴታት ዘሉ ሚዳት ምእንቲ ከይብኡ ምክሰቕስ ስብ ክልኩል ስለ ዝኾኑ ኣብቲን ደሴታት ስብ ክገፍር ከምዃኦሉ ንምክፋታ ኣቐዲሙ ዝተሃደሰ ወዳት ምዃን፣ ሓደሎ ወፍታዊ ድምጽ። ሚኒስቴራዊ ሰባኛ ዘቃልዑ መርከብ ሓፊታ ኾኑ ኣብ መሃ ስብ መሊ ብግጥና ዝተሃደኑ መልእክታት ብምጥቃሕ ተወላድቲ ደሴታት ቻንስ ብሸኸሉ እቲ ሕድረ ናብ ዓዶም ናይ ምዃላ ስድል ጸብብ ነፃ ዝኾን ይገልጻ።

ተወላድቲ ቻንስ ናብ ዓዶም ከይምለሱ እምህር፣ ሚዳት እተን ደሴታት ናብ ሕድረ ባሕሪ ምቕደር ዝገበሉ ብኣተት ኩይት ተረሽቡ። ካልኣት ወፍታዊ ግድ ኣብ ህንጻዊ ወቅያኖስ ክገበሉን ኣብ ዝርከብ ክፍል ዓጽዎ ኣብቲ ኣየት ዝርከቦም ዝዘዩ ወተሃደራዊ መሳሕር እናገለጹ 'ባሕሪ ከይብኡ' ሚዳት ምክልኻ ነፃ ዘይካበሉ ይገልጻ።

ደቂ ቻንስ ኣብ ቤት-ፍርድ ኣወርጃ እውን ኣይሰሰዎምን። ብኣገላ ፓርላማ ኣወርጃ ተወላድቲ ቻንስ ናብ ዓዶም ክምለሱ ደምጺ ኣሕሊፋ። ሕብረት ኣፍሪቃ እውን ምሃንቲ ደቂ ቻንስ ዘይሕጋዊ ምዃን ኣፍለጠ። ኣብ ቀረብ ግዜ መዋሕሮ፣ ብግጥና ብዘዩደ ኣፈናዊ መጽናዕቲ እውን ኣብቲን ደሴታት ስብ እንተሰራደ ዝመጽእ ጉድኣት ከምዃኦሉ ሓደሎ ተክሎታት ኣብ ምን ከምዃኦሉ ይገልጻ።

ደቂ ቻንስ መሳሕር ኣመጺኦ ክሰሩ እውን ኣይጸውዑን። ነቲ መሳሕር ዝዘለ መዝናን - ስነ-ምግባር ባርር፣ ጸብ ደቂ ቻንስ ምስ ስምኡ ክሰታ ዝምተላ ሰላት ናይ ቤት ገብረን ዩደድ ነይሩ እዩ። ምሃንቲ ናይቲ ህዝቢ ብወተሃደራዊ ዓይኒ ኣገዳሲ ከምዃኦሉ ክምለሱ ነፃ ዝዋወቁን ኣብ ጋዜጣታት ጸውዒት የየፍር ምዃሩ እውን ምጽታት የረድኡ።

ሎማ ኣብ ERI-TV	
ሰዓት	መደብ
12:00	ካርቱን
12:30	ዜና ትግርኛ
12:50	ካብ ዘባታት
13:30	ዜና ዓረብ
13:40	ሂሎ ደባይዋ ብቐጥታ
15:30	ልዝብ መንእሲያት
16:05	ሞዛይክ
18:35	National Geographic
19:10	መርርና
19:30	መደብ ኖሪት
20:00	ዜና ትግረ
20:10	ገላብ ድሓን - ብቐጥታ
21:00	ዜና ትግርኛ
21:25	ዕላል ጥበባት - ብቐጥታ
22:00	ዜና ዓረብ
22:10	መላምሕ
22:30	ዜና እንግሊዝ
22:40	Film

ብዘይካ ሰነድ መዓልታዊ እትሕተም ጋዜጣ

ዋና ኣሰናዳኢ

ኣስፍሃ ተክለማርያም
ቁ.ሰ 116266/201820(2220)

ም/ ዋና ኣሰናዳኢ

ብንያም ፍሰሃጽዮን
ቁ.ሰ 201820(2217)

ፋክስ: 127749 - ቁ.ሳ.ጳ. 247

ምዝርጋሕ ጋዜጣ
ቁ.ሰ. 200454-07121322

ምልክታ
ቁ.ሰ. 125013 - ቁ.ሳ.ጳ. 1284

ለይ-ኣውት

ኤደን ሃብተኣብ	ምስጋና ተዓገስ
ሊድያ ሰልጣን	ኣስቴር ካሕሳይ
ቦይሉል ገ/ሚካኤል	ሰማያዊት ሓይለኣብ

ምክሪ ጥዕና

ምልክታት መጥቃዕቲ ልብን ወቅዕን

ሃንዲታዊ መጥቃዕቲ ልብ (heart attack) ብሽክ ምርጽ ደም ኣብ ሽምብ ብዘኣክበ ምሒንጥ ዋሕዚ ደም ኢያ ዚገባም፡ ወቅዒ ግና ኣብ ሓገሽ ዝርከብ መጥቃዕቲ ወይ ሽምብ ደም ምስ ዝሃነ ወይ ምስ ዝፍጸፎ ኢያ ዝክኸኸ።

ልብ ኣብ መላእ ሰባትና ደም ናይ ምጭንጭን ንጠፋ ስራሕ ኣተካይድ ኣብ ኢያ፡ ብደም ኣበሉ ደማ ኣሰራርጽን መዳረብን ናብ ከሉ ቦታታት ሰባትና ይበጽሖ። እዚ መሰርሕ ህይወትዚ ምስ ዘቋርጽ ወይ ብምስክር ምስ ዘይብድ፡ ዕቡብ ስምም ወይ ሞት ኪገባም ይክእል።

ገለ ሰባት ንኣብቲ ትሕት ኣመጋገብ ዘወጥሩ ሺጋራ ዝክኸኸን ኣላዊ ምክሰባን ዘካይዱን ንኡደጋ ስምም ልብ ዝተቃልዑ ኢያም።

* ሓደጽ ምልክታት መጥቃዕቲ ልብ

ገለ መጥቃዕቲታት ልብ፡ እቲ ግዳይ እንታይ የጋጥሞ ነዎ ዘሎ ብዘክብኡ ከለዎም ዘይክል ሃንዲታዊት ቅጽበታዊት ኢያም። እንተኾኖ መዘከብኡዎ መጥቃዕታት ልብ ዘም እናሰሉ፡ ኣብቲ ግዳይ ዝኾነ ደስ ዘየሰሉ ስምታት እናፈጠሩ ዝመዱ ኢያም። ብግጽ እቲ ግዳይ ክኸበ ናብ ሕፃንና ብምክር ግበራ ሕፃንና ዝዘርጸ እንታይ የጋጥሞ ነዎ ዘሎ ኣድላላዊ ክፍልጥ ኣይክእልን ይኸውን። እም ዝሰነዐ እምሃር መጥቃዕቲ ልብ የጋጥመካ ነዎ ዘሎ ዘመልከቲ ኢያም።

+ ዘይምክርኣት ኣብ ኣፍልብ፡ ኣብ ኣፍልብኻ ገለ ደቃይቅ ዝጸንሕ ብተደጋጋሚ ዘይምክርኣት ይሰመዝ እንተሉ፡ እቲ ምልክትውን ጸገሒ ዝመላሰ እንተኾይ፡ ንመጥቃዕቲ ልብ ተቃላቓ ከይከላከሉ ኣስተህቡል!

+ ዘይምክርኣት ኣብ ላሳዊይ ክፍል ሰባት፡ ዘይምክርኣት ወይ ቃዝ ኣብ ሓደ ወይ ክልተኦም ኣኣዳዊ ግንዲ ሕቕ፡ ክሰድ፡ መንጋጋን ከሰን ገለ ካብዎም ምልክታት የጠቓልልሉ።

+ ሕጽረት ምስክርኣት እዚ ምስ

ወይ ብዘይ ናይ ኣፍልብ ቃዝ ኪገባም ይክእል።

+ ካልእ ምልክታት፡ ነዎ ምርጽ ምላሕ ተደጋጋሚ ተምላሕ ምሃልን ምህላን የጠቓልል።

ኣስተህቡል! እም ኣብ ላሳዊ ዝተጠቐሱ ምልክታት ክሰምዑ ምስ ዝጅምሩ ተቅላጠፍና ናብ ሓዝም ክክይዱ የድሉ።

ወቅዒ (stroke)

ወቅዒ ንኣገላ ዘጥቀሶ ስምም ኢያ፡ ኣብ ዝኾነ እዋን ኣብ ዝኾነ ሰብ ኪገባም ይክእል ኢያ። ኣሰራርጽ ናብ ሓገሽ ዝወጥብ ገለ ክፍል ደምና ሃንዲታዊ ምስ ዘቋርጽ ኢያ ዝክኸኸ።

ክልተ ዓይነት ወቅዒ (stroke) ኣለዉ። ሓዱ ኣብ ሓገሽ ዘሎ መካኒ ደም ምስ ራግኡ ዚገባም፡ ካልይ ከኣ ሽምብታት ደም ምስ ተተካሰ ዚገባም ኢያ። ኣብ ክልተኡ ከታት ሓገሽ ኣሰራርጽ ይወጥብ። ነዎ ላሳዊ ከኣ ገለ ክፍላት ባህታት ይገድሉን ይጥቁን።

* ሓደጽ ምልክታት ወቅዒ

+ ኣብ ገዳኒ ወይ ኣብ ኢድካ ወይ ደማ ኣብ እግርኻ ሃንዲታዊ ምድግዘን ድኻምን ምርኣይ፡ እዚ ብፍላይ ኣብ ሓደ ሸንኻ ናይ ኣብካ ክኸውን ይክእል።

+ ሃንዲታዊ ምድግጋሪት ምፍጥር፡ ጽም ናይ ምዝራብ ምርድዳን ምርኣይ።

+ ሃንዲታዊ ብሓደ ወይ ብፍልታ ኣዲንትና ናይ ምርኣይ ጽም ምጥና።

+ ሃንዲታዊ ናይ ምክሰባን ጽም ምርኣይን ሚዛን ሰባትና ዘይምስላውን።

ኣስተህቡል! እም ምልክታትዚኦም ምስ ዚጋጥሙ ቅድሚ ዝገረ ናብ ሕፃንና ክትከይዱ የድሉ።

ምጽጢ፡ americanheart.org

‘ኣርተሪ’ ንምጽራይ ዝሕግዙ መግብታት

ኣርተሪ ብኣሰራርጽ ዝሕግዙ ደም ካብ ልብ ናብ ኣብ ንምህግዝ ልዑል ሓፍኡት ዝኸውን ኣገዳሲ ክፍል ሽምብ ደም ኢያ። እቲ ግበር ኣርተሪ ተረር ተግጽጽ፡ ተመጣጥን ኢያ። በንጽ፡ ቀጻሊ ዝቐርቀብን ዝወሰነ ኣርተሪ ደም ን‘ኣተርሰሰሰ’ (atherosclerosis) የቃልሎ፡ ‘ኣተርሰሰሰ’ - ኣብ መናድቕ ኣርተሪ ዝክኸኸ ናይ ምህልሻው ለውጢ ዘኸኸል ወይ ምህሩ ዝመድ ጽም ኢያ። እዚ ደማ ቀንዲ ጠቕሒ ዝተፈለዎ ስምምት ልብ፡ ወቅዕን መጥቃዕቲታት ልብን ይኸውን።

‘ኣተርሰሰሰ’ (atherosclerosis) - ምድራቕ ምርቃቕን ምጽዋዘን ሽምብ ደም ኣርተሪ ኢያ ዘርኢ። እዚ ሽምብታት ደምና ኣቐፋም ኣብ ልዕሊ ዝርከቡ ‘ኢንዶተሊያል’ (endothelial) ኣብ ዝተባሉ ባህታት ብዘርኡ መጥቃዕቲ ኢያ ዝክኸኸ። እም ባህታትዚኦም ነቲ ብሽምብ ደም ዝወጥብ መጠን ደም ኣብ ምቀጻር ይጥቁ።

እዋን ካልኣት ን‘ኣተርሰሰሰ’ (atherosclerosis) ዘቃልዑ ርጅኦቲ - ቀንዲ ምውሰዝ ኣብኡ፡ ምክሰባን ልዕሊ ግበር ክበድት ሰባት ምውናን ኢያም።

ብዘተራረጥ ስምምት ተደጋጋሚ ናይ ምቅጻልን ቀሓርን ዝፈጥሩ ስምታት ዘለዎም ርጅኦ ብተደጋጋሚ ዘጥቀምን ሰባትውን ዚጸውዙ ዝተቃልዑ ኢያም። ኣብ ሽምብ ደም ዝተኸኸ ኮሊስተሮል ወይ ሰባኪ ምህውንት ጠቕሒ ናይዚ ጥፍሃዊ ጽምዘ ኢያ።

‘ኣተርሰሰሰ’ (atherosclerosis) - ብዋሕዲ ዝተፈለዎ መዳረብ መጠን ደም ይክኸኸ ኢያ። ንኣብቲ ብዋሕዲ ሻይታዊን ‘ሲ’ ምራተን ቃጽሎን ሽምብ ደም ዝፍጠር ጽቕጢ፡ ኣብ ጥፍ ኣርተሪ ልዑል ጽልዋ ኢያ ዘለዎ።

ካብ ሓሊፋ ግጥና ሽምብታት ልብ ኣገደም ኣገደሰቲ ዝኾኑ ብሮንቢየ ደም ምራራት ዝተደገፉ ሓዊሎ መጥቃዕቲ ነዎ ዘለዉ ክኣሉት ይሰምዑ። ገለ ካብኦም፡

=> እንግጠዕ

እንግጠዕ - ግጥና ልብ ኣገደሰ መጠን ኢያ። እንግጠዕ ልዑል ጽልቢ ዘለዎ ዓይነት ሞራት ብምዃን ካብ ምቕርቃብን ምህላን ሽምብ ደም ኣርተሪ ይኣክል። ሓዊሎ ምጽጢ ‘ኣሚጋ’ ዝተባሉ መዳዘዊ መጠን ሲ ዝኾነ ደም ካብ ነድርን ቁጥፊን ይኣክል። ጽቕጢ ደም ደማ የጥድሖ።

=> ጸዕዳ ሸንርቲ

ጸዕዳ ሸንርቲ ካብ ምቕርቃብን ምህላን ኣርተሪ ኣብ ምክልኻል ልዑል እጃም ነዎ ዘለዎ ይገረሎ። መጽናዕታት ነዎ ዘመልከኩ ጸዕዳ ሸንርቲ ካብ ዝተፈለዎ ስምምት ልብ ይኣክል። ጽቕጢ ደምውን የጥድሖ። ብኡ ኣበሉ ደማ ብኣተርሰሰሰ (atherosclerosis) ክጥቃዕ ግዘና ተክሎታት የጽብቡ። ጸዕዳ ሸንርቲ ኣብ ሽምብ ደም ዝኾነ ካልእ ቀጻሊ ከደልጠፍ ኣብ ምጽራይውን ልዑል ተራ ነዎ ዘለዎ ብመጽናዕታት ክድገፍ ተክሎ ኢያ።

=> ስምም

ስምም ኣብ ሽምብታት ደም ተደራቢ ቀጻሊት ንኪፍጠር ንምክልኻል ዝኣከዘ መዳዘ ኣለዎ። ዚ ምርግጽ ሓዊሎ ሕፃንናዊ መጽናዕታት ተክደም ኢያም። ኣብ 2006 ‘ጆርናል ኦፍ መዳሰናል ፋይ’ ኣብ ዝተባሉ መጽሕፍ ዝወጸ ሕፃንናዊ መጽናዕቲ ነዎ ዘመልከቲ ኣብ ዘይቲ ስምም ዝርከብ ሰብኣዊ ኣሰድ፡ ኣብ ሽምብታት ደም ክንደቕ ዝክኸኸ ኮሊስተሮልን ሰባትን ኣብ ምጥፋኡ ነዎኡውን ‘ኣተርሰሰሰ’ (atherosclerosis) ዘቃልዑ ጠቕታት ኣብ ምክልኻን ይጠቅም።

=> ዝጅብል

ዝጅብል ካብ ምራተን ምቅጻልን ኣብ ምክልኻል ዝጠቅም ወጽኢታዊ ቀመም ኢያ። በዚ ደማ ኣብ መናድቕ ኣርተሪ ክህልዉ ዝክኸኸ ሰባትን ኮሊስተሮልን ኣብ ምጥፋኡ ልዑል ተራ ይጸወት።

=> ሎሚን

ወትሩ ምህ ኣብ እተወሰደ ማዶ ጽዋቕ ሎሚን ምስክር ብፍላይ ግጥና ልብኻ ኣገደ ኣገዳሲ ምዃን ክኣሉት የመልከቲ። ሎሚን ኣብ ደም ክህሉ ዝክኸኸ መጠን ኮሊስተሮል ኣብ

ምጥፋል ብቐምት ኢያ ዝክኸኸ። ሽምብታት ደም ናይ ምራተ መጥቃዕቲ ከደጋጥም ኣብ ምክልኻል ደማ ልዑል እጃም ይጸወት። ሎሚን ልዑል ትሕዝባ ሻይታዊን ‘ሲ’ ሲ ዘለዎውን ሽምብታት ደም ኣብ ምትራርን መጠን ኮሊስተሮልን ሰባትን ኣብ ምጥፋልን ሓገሪ ኢያ።

=> ሁድድ

ሁድድ ካብ ግንቲ ኣትሕዝቲ ኣብ መላእ ዓለም ነዎ መመቀሪ መዛዘን መድሃኒትን ከዘለዎ ዝጸንሐ ቀመም ኢያ። እዚ ቀመምዚ ግጥና ልብን ሽምብታት ደምን ሓገሪ ምዃን ደማ ብኣዊሎ ሳይንሳዊ ምርግጽ ክፈጥር ተክሎ ኢያ።

=> ጉዕ በርቢ

ጉዕ በርቢ ዘይተደለዩ ሰባኪ ኣብ ምቅጻልን ኣብ መናድቕ ሽምብታት ደም ክፍጠሩ ዝክኸኸ ተደራቢ ቀጻሊት ኣብ ምክልኻን ጠቓሚ ዝኾነ መዳዘ ነዎ ዘለዎ ክኣሉት የመልከቲ።

=> ቃርፋ

ቃርፋ - ምስ ዝተፈለዎ ስምምት ልብ ‘ኣተርሰሰሰ’ (atherosclerosis) ምክሰባን ዘለዎ ጠቕታት ኣብ ምጥፋል ሓገሪ ምዃን ሓዊሎ ሳይንሳዊ መጽናዕታት ከፈገገዎ ክኣሉም ኢያም። ኣብ 2003 ‘ዲባዲክ ኪር’ ኣብ ዝበል መጽሕፍ ዝተዘርገዘ መጽናዕታዊ ጽሑፍ ነዎ ዘለዎ ቃርፋ - ኣብ ሽምብታት ደም ዝህሉ መጠን ኮሊስተሮል ኣብ ምክልኻን ኣብ ደም ዝህሉ መጠን ግለቲ ኣብ ምጥፋልን ስምም ሽር ኣብ ምክልኻን ልዑል ጥቕሚ ኣለዎ።

=> ኣራጽጺ

መጽሓፍ ሽር ዘይተሓወደ ሓደ ብርጭቆ ወይ ልዕሊ ጽዋቕ ኣራጽጺ ምውሳይ፡ ጽቕጢ ደም ነዎ ዘተደል ይገባ። ኣራጽጺ ልዑል ትሕዝባ ሻይታዊን ‘ሲ’ ሲ ዘለዎውን ኣብ ልዕሊ ሽምብታት ደም ክወርድ ዝክኸኸ ናይ ምራተ ሸወት ነዎ ዝኣክል ይገባ።

=> ሰርፕቲ

ሰርፕቲ ብኣትሕዝባ ጽሕፈት ፖለቲካምን ዝሕግዙ ዓይነት ሓምሲ ኢያ። እም መዳረብዚኦም ደማ ኮሊስተሮል ኣብ ምጥፋል ልዑል ጥቕሚ ሲ ዘለዎም ግጥና ሽምብ ደም ኣርተሪ ኣገዳሲ ኢያ።

=> ብርጭቆ

ብርጭቆ ግጥና ልብ ኣገደ ኣገዳሲ ፍሩታ ኢያ። ልዑል ትሕዝባ ‘ኣሚን’ ኣሰድ ነዎ ዘለዎ ዝገረሎ ብርጭቆ ጽቕጢ ደም ብምጥፋልን ናይ ምቅጻል ሽምብታት ደም ብምክልኻልን ግጥና ኣርተሪ ኣገደ ጠቓሚ ኢያ።

ምጽጢ፡ healthandhealthliving.com

ጥዕይ ሰብ ከመይ ዝህ ኢያ?

ሓዊሎ ሰባት ጥፍ ነዎ ትዕድልቲ ገደርም ኢያም ዝወሰዱ። ይኹንምግር ጥፍ በቲ ክከይዱ ዝወሰነ ስርሓት ወይ ዘይልመድ ሃረት ነዎ ዝጽሉ ክገዝዩን የበልና።

ብልምዲ ዝተፈለዎ ሰባት ግጥና ብዘተራረጥ መገደታትየም ዝገልጽዎ፡ ሓደ ንኣትሒታት ዘለዎን ሰባት ጥፍ ማእት ቀጻሊ ምውሰዝ ኣብኡ ምክደድ ምጠን ክበድት ሰባትን ጸቡቕ ኣላዊ ብቐንጥን ምህው ነዎ ዝኾነ ደኣምን። ይታውደን ሓዊሎ ደማ “ጥፍ ስምም ዘይምህው ማእት ኢያ” ይባሉ። ተመራመርቲ ስራሕኡም ብወጽዎ፡ “ሱ ኣኣምርኣዊ ጽም ምስ ዘይህልወካ ጥዕይ ኢኻ” ኣሉም ይጸውዑ።

ኣብዚ እዋንዚ ግና ሓዊሎ ናይ ጥፍ ክኣሉት ዚ ኣብ ላሳዊ ዝተጠቐሰ መጠንታት ጥፍ ብክክኸኸ ግጥና ክበልጹ ነዎ ዘይክኸኸ ኢያም ዝሰምዑ። ብመሰረት መጠንኡ እም ክኣሉት፡ ቅድመ-ጥንቃቕን ግበራ ምክትታልን ምፍጥን ካልእ ሰፊሕ መጠንታትን ጥፍ ነዎ ዘድሊ የገዝበ።

ጥፍ እንታይ ማእት ኢያ?

ብኣገልጽ ክኣሉት ሕፃንና፡ ጥፍ ሰፊሕ ዝርከብ ኣለዎ፡ ወቅጣዊ

ስምዒት፡ ኣኣምርኣዊ ኣላዊ ማእሰራዊ ነዎኡውን መንፈሳዊ ብቐንጥ - ክኣሊ ወዘሪም ኣብ ጥፍ ዓቢ ግድዩ ዘለዎም፡ በም ዝተጠቐሱ ርጅኦታት ደማ ዝይዳ ይግለጽ።

ወቅጣዊ ስምዒት ጥፍ ወቅጣዊ ስምዒት ናይ ሓደ ሰብ የጸብርቑ፡ ምስ ሰባት ዘለዎ ምቕርራብ ኣብ ልዕሊ ሰባት ዘለዎ ኣራኣኦ ... ወዘተ ብወቅጣዊ ስምዒት ኢያ ዝገለጽ።

ወቅጣዊ ስምዒት ናይ ብጸይካ ወቅጣዊ ስምዒት ኣብ ምክትታል፡ ምስ ጽምዕን ጽም ካልኣት ሰባትን ብኸመይ ነዎ እትረዳዎን እትፈትሑን ምስ ጽቕጥን ካልእ ወጥርን ብኸመይ ነዎ እትሰምዎን ንክትፈልጥ ይሕግዙ።

ኣኣምርኣዊ ጥፍ

ኣኣምርኣዊ ጥፍ ምስ ወቅጣዊ ስምዒት ኣገደ ተዋግዲ ኢያ። ኣኣምርኣዊ ጥፍ ኣብ ባርን ስምዒትን ወዲ ሰብ ዓቢ ተራ ኢያ ዘለዎ። ንኣተሓሳስና፡ ስራሕናን ተግባራትናን ደማ ብዝህሉ ይጸላ።

ኣላዊ ጥፍ

ከሉም ክፍልታት ሰባትና ብተባር ብዝበኣ ክሰርሖ እንተክኣሉም፡ ኣላዊ

ብቐንጥና ክክፅብ ንክኣል ኢና። ንዝተፈለዎ ስምምት ዘና ተጸባርቲ ብኣላዊ ብቐንጥና ኢያ ዝወገኹ፡ ዝተመጣጠመ መጠን፡ ምውሰዝ ኣብኡ፡ ሰፊናትና ድቃብኹ ሕፃንናዊ ክክኸኸ ነዎኡውን ጽሬት ኣገደሰቲ ርጅኦታት ኣላዊ ጥፍ ኢያም።

ኣላዊ ጥፍና ክክፅብ ካብ ጎጃኢ ሃረት ክክፅብ ኣለና። ንኣብቲ ሺጋራ ምክትታል ብዘበከከ ኣልኣዊ መሳተ ምውሳይ ... ወዘተ ንመድ።

ማእሰራዊ ጥፍ

እዚ ሓደ ሰብ ንኣሕዋቲ ደቁ ኣዘዎ፡ ጎረብቲ ኣሕዋቲ መሰርሖ ... ወዘተ ዘርፍ ባህር የጠቓልል። ዘይሕወስ ምዃንን ስምዒትን ጠባይ ምህውን ጥፍዊ ጽም ነዎጽኦ ነዎ ዝክኸኸ ምግዝብ የድሉ።

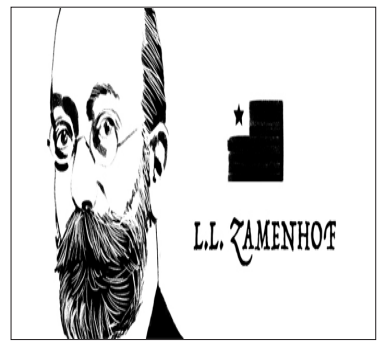
መንፈሳዊ ጥፍ

እዚ ግድሪ ሓደ ሰብ ጠባይ ይሕግር። ኣብ ተፈጥሮ ዘለዎ መሰረታዊ ስምም ደማ ይገልጽ። ቀንዲ ርጅኦታት ናይ መንፈሳዊ ጥፍ፡ ግጥና፡ ሓዊሎ፡ ክበረት፡ እምነት ... ወዘተ ኢያም።

ምጽጢ፡ targeting wellness

ሃይለ ዳንኤል

አብ እንብሊላ ግላዎ ቋንቋ ሓደ መረዳድኢ መግዳኢ አብ ሞገን ደቂ ሰየት ካብ ዝኸውን ቀለል ኣይገበረኹ። ንብዙሓት ዘመናት ሊቃውንቲ መቐለ ቋንቋ ደቂሰየት ካብይ እዩ ንዘበል ሕቶ ንኸምልሱ ጸግረም እዮም። እንተኾነ

አብ ናይ ተባር ስምምነት ዘበል መልሲ ክረኽቡ ኣይከኣሉን። አብ ክሳብ ወጽ መልሲ ረኽቡሉ ኣለም ዝሓመኑ ግዜ ንርኽቦታቶም ዝደረገ ናይ ቅሪት (fossil) ስራዊታዊ (archaeological) ን ህልው ብዙሓት ቋንቋታትን ወዘተ . . . ዝሓመኑ መርትዖታት ደርብዮ። ደቂሰብ ዝሊ ሓገምዎ ዘለዉ እዮናዊ ባህርይ ከምብሉ አብ ዝጀመሩ እዋን ማዕረ ማዕረሱ ቋንቋ ኮም ዘምሰሉ ዝበዘሉ ሊቃውንቲ ዝሓመኑ መደምደምታ እዩ። እቲ እዋን ደማ ካብ 2.7 ክኸብ 1.6 ሚልዮን ዓመታት ኮም ዝበረ ይዛብዮ።

ብመጽሐር ናይዚ አብ ጽሑፋት ህሉዋትን ዝጽዑን ሃይማኖታት ምስ እገርኡ፡ ገለጺም ቋንቋታት ንኣድሓድ መረዳድኢ ክኸውን ካብ ኣማልኽቲ ዝዛዓደሉ ምዃኑ ይዋዕሩ። አብ ከሉም እዞም ጽሑፋት እንረኽቦ መመሃሊ ሃር እንተሎ ከሉም ደቂ ሰየት ሓደ ቋንቋ ኮም ዝበረም እዩ። እንተኾነ ብዘተራላላዩ ዝበልጽም ምክንያታት ካልኣት ቋንቋታት ኮም ዝምሰሉ እዩ። ንኣብነት አብ መጽሓፍ ኣይሁድ ምስ እገርኡ፡ ኣምላኽ ቦቲ ደቂሰየት ዘርኣደዎ ትዕቢትን ዘይምጽዘዘን ተቐጠዑ ኮም መቐጻዕቲ ንኣድሓድም ምእንቲ ከደረዳድኡ ዝተራላላዩ ቋንቋታት ክዘረቡ ገደርም ይበል። አብ ሞንታውያን ጽሑፋት ሞቱ ደማ ደቂ ሰየት ሓደ ዓይነት ቋንቋ ይዛብዮ ምዃርም ብዘገጠም ሓይል ደርቂ ግን ናብ ዝተራላላዩ ቦታታት ፋሕ ኮም ዝበሉ እዚ ዘምጽኦ ጠንቂ ደማ “ዝተራላላዩ ቋንቋታት ጨምረም ክበሉ ጀመርም” ዝበል እዩ።

እዞም አብዚ ሕጂ እዋን ዘለና ወለዶ ገና ሕጂ እውን ነቲ እግዚዎ ቋንቋ እናገልጠና፡ ዝተራላላዩ ቃላት ካብ ካልኣ ቋንቋታት እናተወሰነን አብ ሞንገና ፍሉይ ቃል (slang) ፈጠርና ኮም መረዳድኢ ንጥቀመሉ። እቲ ቃላት ደማ ምስ ግዜ እናተለዎደ ይኸይድ እዞም ቋንቋ ደርጎም። በዚ ደማ ገለ ክፋል ወይ ቃላት ናይ ሓደ ቋንቋ ምስ ካልኣ ቋንቋ ተመሃልኦት ኮም ዘለዎ ብቐለሉ ኣነተብሉ። ገለ ተመራመርቲ ኮም ዝበልዎ “ደቂ ሰየት ብዘረጎምን ጽልዋ ከበጋምን ተደርጎም ኣድሸ ቋንቋ ወይ ግዚ ህሉው ቋንቋ ኣገዡ ብመቐያር

ይጥቀሙ።” እቲ ምክንያት እዚ ከይተካ ኣይተርፍን ደማ ገለ ሰየት ብዙሓት ቋንቋታት አብ ወሽጢ ተጻር እዋን ብቐለሉ ክመልኩ ዝክእሉ።

እዚ ባህርይዚ አብ ሃገርና እውን ኣሉ። አብ ክብታት ኣተሻውል - ኣሰመራ ምስ እንጥቀሙ ብዘይካ ኣብቲ ገወቲ ዝዋሰዩ ካልኣት ክርድኡዎ ዘይከእሉ slang ኣሉ። እዚ ኮኦ ንካርኛ ምጠልካ ምዝራብን አብ ሞንገ ቃላት ‘ናት’ እናኣኣተኻ ምዝራብን ደርብዮ። አብ ኣራቲኬ፡ ካብ ቋንቋታት ደቂ ሹቕ ኣሰመራ ብዘበል ኣርኣቲ ሓደ መደብ ናብ ፊጋወ ቀረቡ ነይሩ። ካብዚ ብዘይፍሉይ ገለ ገለ ሰየት ምስ ውሑዳት ክረዳድኡ ዝክእሉ ናቶም ፍሉይ ቋንቋ የምብሉ እዮም።

እዞም ዝተራላላዩ ቋንቋታት ዝመልኩን ናቶም መረዳድኢ ቋንቋ ዘምብሉን ሰየት ሕብረልሳናውያን (polyglots) ተሃላውያን ዝኸውዑ። ንሉሜ ገለ ካብዮም አብ ታሪኽ ብፍሉይ ተጻሓፊም እንረኽቦም ሕብረልሳናውያን ሰየት ክንድህስ

ክንፍት፡- ኤልኣሊ ዛመንሆፍ

ዛመንሆፍ ብዞያ ሕፃምና ዶክተሪይት ዝበረ ሕብረልሳናዊ እዩ። ንሱ ብዘይካ እዮም አብ ቤት ትምህርቲ ኣትዩ ዝተማረም ቋንቋታት ላቲን ግሪክ እብራይስጥን ኣራማይስጢን (Aramaic)፡ ንቋንቋታት ደድኛ (yiddish)፡ ሩሲያ ፖሊሽ ጀርመን ፈረንሳይን ወርጶጽ እዩ ነይሩ።

ዛመንሆፍ ሕብረልሳናዊ ምዃኑ ዘመሃከረሉ አብ ዓለም ጸቡቕ ተቐባልነት ዘኸረረ ኤስፐራንቶ (Esperanto) እተባህለ ባህሉ ዘምሰሉ/ ዝፈጠረ ቋንቋ እዩ። ንሱ ዝሊ ቋንቋ ክገጽ/ክቐውም ዝወሰነሉ ሰደተኛታት ምስ ደቂዓዲ ንኸወዳድሩን ክመሃሉን ዝዘገዱ ግላዊ ቋንቋን ባህልን ናይ ምዃላኽ ጸሐፊ ንሱቃልል እዩ። ብሃክሊዚ እዮም ሰደተኛታት ካብ ብዙሕ ዕድላት ክኸሉሩ ባህሉምን መገዮምን ደማ ኮም ዝለሰ እዩ ዝዘረበ ነይሩ። በዚ ቋንቋ ተሓገም ደማ ማዕረ ደቀባት/ደቂዓዲ ዕድላት ክህልዎም መገዮም ከጥፍኡ ደማ ነቲ ባዕዊ ቋንቋ ክመልኩን ምስቲ ሕብረተሰብ ንክሕወሱን ዝዘበር እዩ።

ዋላኳ ልዕሊ ዛመንሆፍ ብዙሓት ቋንቋታት ዝመላኹ እንተሰው፡ አብ ሱቋንቋ ግን ክንዲ ናቲ ጽልዋ ዘለዎ ኣበርክቶ ዝበረ ኮም ዘደለ ብዙሓት ደሳምዑ።

ሕብረ-ልሳናውያን ሰባት

ፍራንሰ ኤንጀል

እዚ ጀርመናዊ ነጋዳይን ፈላስፋን ዝበረ ሰብ - ኤንጀል፡ ብዘይዓ ዝፍለጠሉ እዮም ምስ ካርል ማርክስ ብምዃን ዘምሰሉም ኣንጻር ርኣሱ ማልነት (Capitalism) ዝሓመ- ሱታት እዮም። ብዘበዛ ዝመላኸም ቋንቋታት እውን ግን ስም እዩ ዘለዎ። ንቋንቋታት ሩሲያ ጥልዮን ፖርቱጋል ጋላይኛ (Gaelic)፡ ኦሳኛ፡ ፖሊሽ ፈረንሳይ፡ እንግሊዝ፡ ጎሳዊ (Gothic)፡ ሞንታዊ ፍርዳክን ሞንታዊ ሳክሶንን ብዝበሉ ይመልኽ ነይሩ። ንሱ ብዘወሰኹ ቋንቋ ዓረብ ክመላርን አብ ወሽጢ ሰላሳ ሰመን ደማ ንቋንቋ ፈሪውያን (Persian) ክመልኽ ብምክኣሉ አብ ግዚኡ ካብ ብዙሓት ሊቃውንቲ ዓቢ ኣድናቕት ክርከበ ኣክኣልዎ እዩ።

ኤንጀልስ ኣዕሩኽቲ ብ20 ቋንቋታት ወታኢታኡ/ዊኦኡ ዝበል እናበሉ ደተጭጭሉ እኳ እንተነበሩ ልዕሊ 12 ቋንቋታት ብዝበሉ ክመልኽ ብምክኣሉ ግን ተመሳሳ ግንኦም ወታኢታኡ ኣበልዎም እዩ።

ኣላክሳደር ኣውሬልዩስ

ኣውሬልዩስ ልዕሊ “ሰላሳ ደርቦ” ቋንቋታት ዝመልኽ ሰብዩ። ንሱ ዳርጋ ንኸሉም እዮም ቋንቋታት ኣጸርዩ ዝዘረገም ኮይኑ ካልኣት ተወሰኽቲ ቋንቋታት እውን ዘጽገዎ እዩ። መንእሴ እግሱ አብ ዩኒቨርሲቲ ንቋንቋ ፈረንሳይኛ ገዳፋ ቋንቋ ጀርመን ዘጽገዎ ምስ ጀመረ እዩ አብ ፍቕሪ ዝወደቐ። ብድሕሪዚ ቋንቋታት ላቲን ግሪክ ሳክሶንን ካልኣትን ሰየቡ እቲ ዝርዝር ደማ እናግብ ኮይ።

መጀመርያ ንኣውሬልዩስ ቋንቋ ንኸጽገዎ ዝደፋፍኦ ሱጽሐፍ ጀርመን እዩ። ንሱ ብጀርመናውያን ጸሓፍቲ ኣዝዩ ይምሰጥ ብምገቡ ነቶም መቐላውያን ጽሑፋት ከንብብ ኣላፊ ብምባል እዩ ንቋንቋ ጀርመን ዘጽገዎ ዝጀመረ።

ኣውሬልዩስ ዝኸተሎ ኣገዛበ ኣጽናዎን ቋንቋታት፡ ገጽሐፋት እናተርጎመን ንድምጽታቶም ደማ ብዝበሉ ከድምጽ እናፈተነን አብ መዓልቲ 16 ሰዓታት ደሳርቲ። ንሱ ንኣደ ቋንቋ ጸቡቕ ገደፋ ምስ መላኸ ልክዕ ኮም ከኸዕ/ሱኑ ካብ እዚ ኮም ዝተኣልዩ ምዃኑ እዩ ዝበልጽ።

ኣውሬልዩስ ኮም ዝበሉ፡ “ቀለም ዝቐመሰ ሰብ እንተወሓደ ሽዳቲት ቋንቋታት ክመልኽ ኣለዎ” በሃሊ እዩ። ባህላዊ ድሕረ ባይታኡም መሳሪት ብምግር ደማ ሰሪዕዎም ኣሉ።

ሀ) ሞንታዊ ቋንቋ ሃገርን ወይ ሕብረተሰብ

ለ) ሰፋሕትን ኣገደሰትን ህሉዋት ቋንቋታት ዘለኹ ከቢ

ሐ) ኣህጉራዊ ቋንቋ (እንግሊዝኛን)

ረ) ዝደለኹ ባዕዊ ቋንቋን ዝበል እዩ።

ንኣብነት አብ ሃገርና ከጽንዖም ዘለና ቋንቋታት መምርሒ ኣውሬልዩስ ምስ እገርኡ፡

ሀ) ዓረብ ወይ ግዕዝ

ለ) ትግርኛ፡ ትግራ ብሉን ሕዓርብ ከናማ ናራ፡ ሳዊ ወይ ዓፋር

ሐ) እንግሊዝኛን ዓረብን

ረ) ቻይና፡ ህንዲ ፈረንሳይ፡ ጥልዮን ወይ ኦሳኛ ወዘተ . . . ከጽንዖ ንክኣል።

ካቶይ ሉምብ

አብ 2003 ካቶይ ሉምብ ብዞት ካብዞ ዓለም ክትፋኖ እግሱ ዕድመኡ ናብ ሓደ ዘመን ገሑ ተቃረኑ ነይሩ። ንሱ ሓንቲ ካብዮም ናይ መጀመርያ አብ ሓደ እዋን ማዕረ ማዕረ እቲ ዝዘረበ ዘሎ ክክርከሙ ዝክእሉ እዩ። ብዘይካዚ 16 ቋንቋታት ክትመልኽ ዝከኣሉት እውን እዩ። ብኸመይ ደኣ ዝሊ ኹሉ ኣረኻኸብሉ?

ካቶይ ሉምብ ክትመላር ናይ ምድላይ ዘይምክበሽወታት ዝበረኩ ከይገባኦ

ካብ ምፍታን ዓዲ ዘይትወሓልን እያ ነይሩ። ከምስኡሪን ፊዘክስን ድሕሪ ምጽግኡ ናይ እንግሊዝ መጻሕፍትን መዝገብ-ቃላትን ብምልዓል ብቐጥታ ናይ እንግሊዝ መግህር ገምጃን እያ ኣንቀዳ። ኮም ትምህታ ደማ መግህር

ካብ 8^ይ ገጽ ዝቐጸለ

አብ መመረቕታ . . .

ሰየት ዝጀምርኳ ውሑድዮ። ብዘዚ ምጀመርኳ ምውጻኝ ክእለምዶ ዘለና ጭዋ ባህሊዩ።

ሓደ ሓደ እዋን ልዕሊ ተመሽት ሰብ ኣብቲ መድረኽ ደዩም መደረ ዘቐርብሉ ግዜ ይጥቀሙዮ። አብ ገሊኡ ብዘይካ እታ ምንግም መጽሓፍ፡ ካልኣ ከሉ ነቲ ደረሲ ናብ ፍጹም ደረጃ ዝከሰል ውጻቢታትዮ። ሓቂዩ ጽሑፍን ናብ ሕትመት ክኮ ኣተቐየ ዘሎ ቃልሲን ብጭትን ቀለል ሃር ኣይካሃድ። ኣዝዩ ብርክብ ሱ ኢኻ ትምምዘለኹ። እንተተወደዳኻ ይግበዳኹ። ግኹኽ ካብ ሓቂ ዝረከቐ ውጻቢ ከንቲ ክጽፉ ንክሰሉን ካብ ኣበኻ ምሕደን እንታይዩ ክህዩ እቲ ኣብቲ መደብ ዝቐርብ ካብ ንግኽ ከላሊ። ንመጽሓፍን ከላሊን ተመሳሳ ከፈጥርን ዝክእል እንተኾነ ይሓይዩ። ካብ ደቂክፍሉ፡ ካብ መወዳደርቲ፡ ካብ መልመልቲ፡ ካብ ሰድራባቲ፡ ካብ ኣዕሩኽቲ፡ . . . ወዘተ. እናበልካ ናብ መድረኽ ከተደብ እንከላኽ ግን ንኣደ ክትከኣልካ ዝደለኹ ሃር ክትሓዝ ምክንያት ተጠዘካ ዘለኹዩ ዝመሳል። ደረሲ እተሃሊ ሓንቲ መጽሓፍት ቃል ካብ መራሒ መደብ ክክርከብ ትኣኣልዮ። ብዘበኡ ግን ቀዳመይቲ መጽሓፍ ከኣትም እንከላኽ፡ ንኣደኽ ገሑ ህደወትና መጽሓ እግሪና ነንብር ኮም ዘለና ካብ ድኽም ሓውኽም ምንጋር ኣይደልዩንምንዩ።

* ብወገን ኣንበብቲዩ? ሱጽሐፍ ሃርና ካብ ዘለዎ ክምብል እንተኾነዩ ኣንበብቲ ክምብል ኣለና።

ኮነቲ። እቲ ዝበረም ሉምብ ነቶም እትምህርም ዝበረት ተመሃሮ ብክልተ እብረ ጥራይ ትበልጸም ምዃራ እዩ። ብሃላ ድፍረታ እዮም ዘጽገዩም 16 ቋንቋታት ኮም ምንጨ ኣታዊታታ ክኾኑ ከኣሉ። ንሱ ብዘይካ መቐላዊ ቋንቋኡ ሃንጋርያዊ ቋንቋ፤ ትመልኩም ቋንቋታት ቡልጋርያ፡ ሮማንያ፡ ሩሲያ፡ ሰሎቫክ፡ ኣታሪይክ፡ ደንማርክ፡ እንግሊዝኛ፡ ፈረንሳይኛ፡ ጀርመን ጥልዮን እዩ። እብራይስጥ፡ ላቲን፡ ጃፓንን ቻይናን እዮም።

“ናብ ሓደ ዝሰለ ደረጃ ፖሊሽ ዝምህር ክፍሊ ኣተኹ እዞ ነታ መምህር፡ ‘ብዘብ ቋንቋ ፖሊሽ ዝፈለጠ ምንም የብሉይን። ክመሃር ኣዝዩ ዝደለ፤ በልኩዎ። እታ መምህር ኣዝዩ ተደንቐት ኣትዩ ንክመሃር ደማ ኣፍቀደትላይ” ክትበል ኣብታ ዝደረሳታ ‘This is How I Learn Languages’ እትበል መጽሓፍ ጠቐላኹ ዘለ ፍጹም እዩ።

ካቶይ ሉምብ ብቋንቋታት ሩሲያ እንግሊዝኛ፡ ፈረንሳይኛን ጀርመንን መቐላዊ ናይ ዲግሪ መሃር (native degree) ክትርከብ ክኣላ እዩ። ንኣደ ኣብ ዕድመ ተምህታት ዝበረ መሓዘኡ “ድላይካ ቋንቋ ክትመሃር/ ከተጽገዎ ትክእል ኢኹ። ምክንያቱ ገና ንእሽቶይ ኢኻ ዘለኹ” እናበሉት ትጨርቀሉ ኮም ዝበረት ቀረብታ ይዘገብ።

ካቶይ ሉምብ ንዝተረፈ ዕድመኡ ብዘብ ተመክሮታታ መጽሓፍ ኣብ ምድራሽን ናብ ዝተራላላዩ ከርኽቡት ናይ ዓለምና ኣብ ምዛርን ኣሕሊፋዮ።

ምህላና ግን ኣብ ጭውነትዮ፡ ናንካ መጽሓፍ ዝእካ ምዃብ ከኣ ጭውነትዮ። ምክንያቱ መጽሓፍ ደሕመቕ ይጽላቐ ነብዩዮ። ከሉ ግዜ እትደጋግም ኣበሃላ ኣዕራብ ኣላ፤ “መጽሓፍ ዘለክክ ዓጽ ተሰቂኩ ዝመልስ ከኣ ዝጸሃወ።” ዘለና መጽሓፍ ኣይምቐል ኮም ተሰምዕ ገርና እንከዘራረጽና ይሓይዩ። እንታይ ደኣ ናንና መጽሓፍ ምዃሩ ነቲ ዘይገዘጸ ተበላ። ኹኣ ንክገዘጸ ነተባወደ። መጽሓፍ ንክገዘጸ ልምዱ ዘይብልና እንተኾይንምር ኣዝዩ ክበር ኣይካሃድ። ኣብ ሓንቲ ምክት ወይ መጻልቲ ምስ ኣዕሩኽና ኣብ ካራታት እሃፍኡ እንተተሰብሰቡ፡ ምናልባት ዋጋ ሓንቲ መጽሓፍ ካብ ናይ ክልተ መጻልቲ ናይ ሽሂ መደብና ኣይወጽእን እዩ። ኮምኡ እንተገርና ኢና ኣንበብቲን ደረሰቲን ብኣደ ክገባእ ኣንክኣል።

ኣብ መደምደምታ፡ ኣብ ከሉ ዓውድታት ሱጥብብ ክክት ምብሃል ወጽኢታዊ ምዃኑ ይፍለጥ። እዚ ትዕዛቡዚ ዝግዘ ዘይሰሪ ሸኽ ጥራይ ዝቐጥጠዮ፡ ምናልባት ኮምቲ እቲ ውሑድ ዝፈለጥ እተን ዘለውኡ ብታህዋኽዩ ዝደርብዩ፤ ዝተባህሉ ኣህ ኹኣ እተን ቀሩብ ዘለዋ፤ ዝመሃሪ ተሳብት ቅድሚ እዮም ክትበሉ ዝገብኡኩም ምድርዳይ ድፍረት ኣይትቐዳሩሉ። ክኣረም ዝገብኡኣ እንተሎ ኹኣ ጽሑፍኩም ኣንበብ ክኣረምዮ።

ተገዳይ ተኸለ

ነበረዳን አደምቱር

ነፍሱ ወጥቶ ዘመኑ ርዕሱ ዝነበረ ኣደናቂ ጥበብ ኣብ ስልጣኑ መዋብሮ ሰይዖ እዩ ዝተልፍ፡ ኣብ 19 ክፍለ ዘመን ኣትሒቲ፡ ምስ ምውሳኽ ብጠኪ ህዘበን ምሳራ ዝተሓዘቡ ዝተፈለጩ ረጅሐታትን ናይ መራሽቦታት ኣገዳሲት እና ዓበዘ ክኸይድ ጸሒቡን ኣለዎ፡ ኣብዚ ዘለና ዘመን ደሜ ዓይነታት መራሽቦ ብዘሃን ኣብ ግዜ ናብ ግዜ ብዘዘጋጃል ናይ እና ማህበራዊ ድኻሚ ኣለወ፡ ከምኡ እውን ብዘወገኑ፡ ኣብቲ ግዜ እቲ ምስ ምሃዝ ቅልጠፍ ናይ ስታንዳርድ መሪሐታት ዝተራእዩ ከም ምንጽታው ጋዜጣታት፡ መጻሕፍትን ሓበርቲ ጽሑፋትን ኣብቲ ናይ ሽዑ ዘመን ብምስራሕብ ዓለም ውሃ ዘበለ ምዃን መመሓላሊሒ ሓበራታ እዩም ነደርሞ፡ ግዜ እና ኣቐጽሩ ምስ መዱ ግን ዝቐለለን ንክክብሩ

ዝምሃየን ዓይነታት መራሽቦታት ከም ቴሌቪዥን ፊደላት፡ ቴሌቪዥንን ካልኣት ኣገደም ብርክት ዝበሉ መሳሰሎታት ሓበራታ እና ኣሳብቲካት መጽሓፍ፡ ኣብ ምምሳልን ምጽዋብ ስፍሓት፡ እዚ እንክበረለ ዘለና ዓለም ዘይናገሩ ተራ ደግወቱ ነደርሞ፡ ምስ ምንጽታው ዝርከብኦ ኣገርቲ፡ ስርዓተ መራሽቦታት ብኸሉ መልክዑ ኣብ ግዜ ናብ ግዜ እና ተማሳብሮ ደመጽኦ ኣብ ዘለዉ እዋን ከሉ ዓይነት መመሓላሊሒ ምዃን ሓበራታ ናይ መዋከሚ ማህበራትን ኣብ ዘርፍ እዚ ዓቢ መሳሰሎ ምንጽታልፍ ሓበራታ ክጥፋ ጀምረኹ፡ ስርዓተ መራሽቦታት፡ ኣብቲ ሓዘመ ዘለረ መልክዑ ማለት፡ ብክሉብን ብክሉዊ መልክዑ ዝመጽእን ኣወጃዊ ናብ ብክታዊን ኣገደ ዝተሓተ ውልቀብዊ ዘለዎ መልክዑ ኣካዳዊ ብምውራድ፡ ኣብዚ እዋን እዚ ዝኾነ ዚጋ ናይዛ ዓለም ተጠቃሚ መርሕቲ ሓበራታ ክክበ ዝኾነ ንክሉ ከም ጋዜጠኛ ክፈልግ ኣብ ዝኾነሉ መሳል ምሃዝ ቦጽሑ ደርኲቡ፡ ኣብዚ ጉዳይ እዚ ምንጽታው ዝተፈለጩ ምስታን ቅልጠፍን ናይ መራሽቦ ቴክኖሎጂታት ብቐጥታ ክሰራ ይኣኣል፡ ምስ እዚ ብምንጽታልቲ ህዘበ ዓለም ብካራጅ መንጃሊዮን ደማ ብጽላዲ ኣብዚ እዋን እዚ ዝጠኪ ግዜም ኣብ ናይ መዋከሚ ምሃዝ ከውሳኦ ደርጅዮ ኣለወ፡ ገለ ክብሩ ፊልሚ መዘቃ ገደምን ካልኣት ናይ ሓድሕድ ምርኻብ (Communication) ማህበራትን እዩም፡ እዞን ንኢንተርኔት ከም ምዃን መራሽቦ ዝኾነ መዋከሚ ማህበራት ሓበራታ እዚ ናይ ምዘገጸ (Entertainment) ዕላማታት ብወብ ብምሓብ ንተኸታታሊኦን ደምሃዮ እዩ ዝበሉ ሓቅቲ ብዘገድሱ

ስትሪም ሚዲያ ንስንብታ ቴሌቪዥን የቀላጥፍ

ዝተፈለጩ ትሕዝቦታት፡ ናብ ሰባሊን ይፍገሩ፡ ኣብ ወይ ተደጋጋፊ እዞን ማህበራት ሓበራታ ዝኾነ ውልቀ ሰብ ደሜ ዝተፈለጩ ሓበራታ እና ዓበዩ ትሕዝቦታትን ብመልሲ ዕንጋሊ እናገብዞን ኣጠቐሙ ጥርቢ ብቐሓት ንክገድሩ ደጅቦ ጥርቢቲ፡ ንኡሚ ጽልዎ ናይ ስትሪም ሚዲያ ክንገጽፍ ክፍትን ኣና፡ ንኢንተርኔት ከም መሳሰሎ ተጠቐሙ ትሕዝቦታት፡ ዝርከብኦ ዓይነት መራሽቦ ብዘሃን ኣብ ካልኣት ማህበራት ሓበራታ ብካራጅ ኣብ ቴሌቪዥን ደማ ብጽላዲ ዘለዎ ጽልዎን ዘዘገጸ ሓበራታትን ዝገልጹ ዓቢይት ትሕዝቦ ከመይ ከምዝመሃን ክንድህህ፡ ስትሪም ሚዲያ (stream media)

ዓመታት ግን ኣታዊታቲን ዝርጋሐኡን ብዘዘጋጃል እዩ ዝዋገ ዘለ፡ ኣብተን በዚ ስም እዚ ዝጽዋን ተጠቐሱ፡ ትሕዝቦ (YouTube)፡ ብቐጥታ ደሰራ፡ እዚ መርሕቲ ሓበራታ ናትኣ ትሕዝቦ ኣብ መርሕቲ ክትርከብኩ ከተልን ዕድል ዝህበኩ ዝተፈለጩ በዚ ትሕዝቦ ሓበራታ ዝፈረዩ ትሕዝቦታት፡ ናብ ተኸታታልቲ ዝርከብኩን እዩ፡ ከም ካልኣይ ዝኾነ ደሜ ኔት ፍላጎት እዩ (Netflix)፡ እዚ ትሕዝቦ እዚ ዝተፈለጩ ተኸታታልቲን ሓበርቲ ፊልምታት ኣብ ምፍራይን ዝኾኑ እዩ፡

ኣብ 2015፡ ብምስራሕ ኢንፎርሜሽን ስታንዳርድ ኣመሪካ ኣብ ዝቐረበ ዓመታዊ እቶት ጽብሕቲ ኣገልግሎት ስትሪም ናይ 34.3% ናይቲ ዓመት እቶት ኣብ ናይ መዘቃ ኢንፎርሜሽን ክርከብ ቐደሚ ነደሩ፡ ኣብቲ ቅድሚኡ ዝለረ ዓመታት ብ29% ዓብይ ማለት እዩ፡ በዚ ተሓዘቡ ደማ ናይ 24 በልዮን ዶላር ኣታዊ ክርከብ ክኣል፡ ኣብ ቅውጃት ኣዋርሕ ናይ 2016 ደሜ ናይ 57% ዕብዮት ብምርእይ 1.6 በልዮን ኣታዊ ገደሩ፡ ሞሃዚ ዓርጋ ፍርቂ ኣብቲ መዳይ ዝርከብ ኣታዊ ከም ዝተቐየረ ዝተፈለጩ ፋይናንሻዊ ጽብሕቲ ይሕብዩ፡

ከም ኣብዮት ግን፡ ፍላጎት ክጸድብ፡ እዚ ትሕዝቦ መፍሪ ፊልም ዝርከብም ትሕዝቦታት፡ ኣብ ብክሕ ክበታት ዓርጋ ብሰማይ ክፍሊት ክጸድቡም ንክኣል ኣና፡

ትሕዝቦታት ንኢ ገደፍ፡ ኣቃውማን ኣሰራርባን እዚ ዓርፍቲ ናይ ምዘገጸ ማህበራት ክኣል፡ ኔት ፍላጎት ኣብዚ እዋን እዚ ኣብ 60 ካብ ሃገራት ዓለምና ብወከላቲ ብዘርከቡ ደርኲቡ፡ ዝርጋሐ ሽፊኡ ምህደ ደማ ኣብዚ ሓጻር ግዜ ናብ ክብ 130 ሃገራት ክሰፍሩ ንምዃን ኣቐድሒ ናይቲ ትሕዝቦ ኣብ ዝተፈለጩ ጽሑፋትም ይሕብዩ፡

ቴድ ሳንድር፡ ኣሕዳሪ ስራሕ ኔት ፍላጎት ኣብ ህለውድ፡ ብዘባ ኣገዳሲት ስትሪም ሚዲያ ብጽላዲ ኮኣ እቲ ዝርከብኩ ዘሉ ትሕዝቦ ኣብ መዳይ ኣደጋቲ ፊልምታት ክደረብ እገሎ፡ “ ኣብ ሃይከ ዓመታት ኣትሒቲ፡ ኣስተማርቲ ፊልም ኣብ ዘርፍ ምስራሕ (ደንጋጽ) ዓቢይት ትሕዝቦ መወገዱ እዩም፡ ንዝመራጽም ፊልምታት ዝበዙ ነደርሞ፡ ክከታታልዎ ዘለዎም ናይ መወገዱ መደቡ ኣብ

ሞን ኣደህንም ብምሰራቕ ኣና ንዝርከብኩም ነደርኩ፡ ኣብዚ እዋን ግን ኣብ መወገዱ ናጻ ዝኾነ ነቲ ክከታታልዎ ዝደልዩ መደቡ ጥራይ ብምሃራ፡ ድሊታቶም ዘማልኦ ዓይነት መራሽቦ ብዘሃን ተኣታቶ ስለ ዘለ፡

ኣቲ ሽግር ተፈቲኡ፡ ክከታታል ይኣኣል፡” ብምሳል ግን፡ ሽውዓት ተግዘብቲ ኣብ መዳይ መወገዱን ዝርከብ መወገዱ ኣልቦ ስትሪም ሚዲያ ከብርብ ይፍትኩ፡

ኔት ፍላጎት ኣብ 2007 ዝጀምሮ ኣትሒቲ ክከበ ሕጅ ኣታዊታት ብኸፍት ሸፊራ ዓብይ ደርኲቡ፡ ኣብ ዝጀመረሉ ዓመት ዝጠሮ ብጠኪ ኣታዊ 1.2 በልዮን ዶላር ኣብዚ ሕጅ እዋን ናብ 6.8 በልዮን ዶላር ዓብይ ደርኲቡ፡ ልሲ 81 ሚልዮን ሰባብ (ተኸታታልቲ) እዚ ትሕዝቦ ኣብ ሽማግሌ ክከበ 12 ዶላር ንወርሒ እናገፈሉ በዚ ትሕዝቦ ዝተፈለጩ ትሕዝቦታት ኣብ መርሕቲ ኢንተርኔት ክከታታሉ ደውሉ፡ ቁስ ብቐረ ደሜ ኣብ ቴሌቪዥን ዝርከብ መደቡ እና ረጥረጡ ናብዚ ሓጻሽን ንክከታታሉ ከምቐንዓ ዓይነት መዋከሚ እናዘወ ደመጽኦ ኣለወ፡ ኣብ ኣመሪካ ካልኣት ምስታት ሃገራትን ዝተቐየረ መጽናዕቲ ከም ዝከሰሮ፡ ኣብዘም ዝተሓሰሩ ሓምቕት ዓመታት፡ ናይ ቴሌቪዥን ትሕዝቦ (cable TV) ኣሳት 6.7 ሚልዮን ሰባብ ከሰረን ኣለዩ፡ ኣብዚም እቶም 70% ስትሪም ሚዲያ ንምክታል ኣብ ዝተፈለጩ ማህበራት ዝመዘገቡ እዩም፡ እዚ ኸሉ ረጅሐታት ተደምገሩ ኔት ፍላጎት ኣብዚ ዝተሓሰረ ዓመት ናይ 134% ዕብዮት ኣብ ፋይናንሻዊ ምሃዝ ክኸብዩ ሓዘዋ እዩ፡

ኣብዚ ሓዘገጸ ዘለና ዓመት፡ ኔት ፍላጎት ኣብ ከም HBO ዝጽዋሉ መሳቲኦ ትሕዝቦ፡ ዝጠኪ ወጽኦታት ብምዃር፡ ትሕዝቦታት ኣብ ምስራሕ ይሃዩ ኣለ፡ ናይዚ ኣብዮት ደሜ ልሲ ሓምቕት በልዮን ዶላር ወጽኦታት ኣብ ምፍራይ ዝተፈለጩ ተኸታታልቲን ሓበርቲን ፊልምታት ወፍሪ ይገበር ኣለ፡

ኣብ ቀንዲ ኣቐድሒ ትሕዝቦ ኔት

ፍላጎት ዝኾነ ሪድ ሃይግግሎ ጽልዎ ስትሪም ሚዲያ ኣብ ልሲ ቴሌቪዥን ብኸፍት ዝከሰብ ይገልጽ “ ከሉ ናይ ቲቪ መደቡ ናብ ኢንተርኔት ክገባዝ እዩ፡ እዚ ማለት ደማ ብመድ ዝርከብ ናይ ቴሌቪዥን ማህበራት ኣብ ዝመጽኦ 20 ዓመታት ንረፍሃሊ ክኸውን ይኽእል፡ ልክዕ ከምቲ ተገባሪ፡ ቴሌቪዥን ኣብ ልሲ ቀሞሚ ቴሌቪዥን (ናይ ዝቴሌቪዥን) ዘመጽኦ ልዑካ ጽልዎ ተግዘብቲ ሓደ መደብ ቴሌቪዥን ወይ ማህበራት ሚዲያ ብዘጽድሩ ዓይነት ትሕዝቦታት እናተቐየሩ ኮፍ ኣለዎ ውሳኔ ትሕዝቦታት ጥራይ ዝከበሉ ግዜ እናጽሑቡ ደመጽኦ ኣሉ ማለት፡” ኣለ፡

ሃይግግሎ ብዘወገኑ፡ “ኣብ ሓደ እዋን ኔት ፍላጎት ኣብ ፖሊት ዝገጸዩት ዲጂታላት ናብ ምዃራ እና ኣሰራረዩ ምሙ ዘልጥ ነደሩ፡ ኣብዚ እዋን ግን ኢንተርኔት ኣብ ዝደለኹ ቦታን ግዜን ምስ እትደልዩ ምግል ብቐጥታ ስለ ዘረኽቡ ምዃራ ዝደለዎም ዓይነት ትሕዝቦ ኣብ ውሳኔ ግዜ ብምሃራ ክከበ ኣብ ዝኾነሉ ደርጃ ብዘሓ ደርኲብ ኣለ፡” ብምሳል ድሕረ ባይታ እቲ ትሕዝቦ ይገልጽ፡

እዚ ክከታታሉ ዝጽናዕ ጽልዎ ስትሪም ሚዲያ ኣብ ቴሌቪዥን ኮይኑ ምስ ምንጽታው ሓደሽ ቴክኖሎጂ እቲ ሓደ ክኾነ እቲ ካልኣ ደማ ክኾኖን ንወርክ ዝጽከን እዩ፡ ህዘበና ብካራጅ መንጃሊዮን ሃገርና ደማ ብጽላዲ እዚ ጽልዎኡ እና ኣሰራረሐ ዝመጽኦ ዘለ፡ ጠቐምትን ጎጃትን ትሕዝቦታት ዝተሓሰረ ፊልምን መዘቃን ምስ ባህልና፡ ኣናብራና፡ እንታይነትን ብዘኮ መልክዑ ኣብቲ ዝጠቐመና ዓይነት ትሕዝቦ ጥራይ ብምክፋር ማህረ እቲ ዘለዎ እውንታዊ ጎድኒ ኣብ መንጃሊዮን ተማሕርን ዘሰቦ ኣለታዊ ሳብናት ዓቢ ምዃን ምዃንብ ይደሉ፡ ኣብ ክንዲ ኣብ ዕዳጋ ንዝተዘርከብ ከሉ ገፊፍኻ ምዃክ ነቲ ምዃንን ትምህርትን ዘተሓረ ዓይነት ትሕዝቦ ብምሃራ፡ መንጃሊዮን ብክሕ መኽሰብ ምርኽብ ነደርሞ፡ እቲ ምንታይ “ኣብታይ ኣብ ጸገብ ዝኮነሩ፡ ይኮነሩ ኣለዎ ኣለን ዝኮነሩ ይጠኩ” ከይ ከውን ነገሩ፡

አቡበከር ዓ/አወል

ምሥራቅ ቃል ብቻሉ አብ ገረብ ዘይብሮ ቦታ ገረብ ምትሓል ማለት ኣይኣይን፡፡ ገረብ ምሥራብ . ። መላካውያን ኣግራብ ኮኣ ደቂቲ ክበ. እዮም፡፡ ነቲ ክበኦም መላካውያን ይብሉ፡፡ ምስ ሓመዱ ይላይ ዋሕዲ ማዶ ይዳውዱ መቐቲን ወርጪን ይኽፍሉ፡፡ ከናኡ ድሜ ምስ ሂወታዊ ብዙሕነት ኣብብኦም ይወሃዱ፡፡

ልክዕዩ ኣግራብ እውን ኮም ካልኣት ሃላውያን ናብራት ኣብ ራቡዳ ከወራሳውያን ባህሪዊ መላካውያን ኣይኣይን፡፡ ሰላሳ ሓፍታዊን ገጽኣ ከምደወን ኣጠቓቕማ ገረብውን ኣብ ምሥራብ ኣይኣይን፡፡ ኣብ ዘለወዎ እንተገደፍናዮም ከኣ ቤተ-ሂወታውያን ይኸኑ ሰላሳው ኣብ ራቡዳ ወዳሉም ክበሃል ይኣኣልዩ (tourism)፡፡ ገረብ ናጽም

ኣብ ገረብን ምግራብን ዘለና ርድኢት...

ጉድኣት ዘይብሉ ባህሪዊ ጸጋ ኣይኣይን፡፡ እንተዘይ ሓኹርቦ፡፡ ኣጽድራሪነቱ፡፡ እንተዘይ ኣብራራ፡፡ ኣጽድራሪነቱ፡፡ ምስ እተብርሶ ኢኻ ትገብሩ ገረብ ትህሩ ከሉ ትህሩ፡፡

ብዘላ ገረብን ሞቕመን ምምዳር፡፡ ማህራ ብዘላ ሂወት ምድሃር ኣይኣይን፡፡ ኣይወጽኦን፡፡ ገረብ ቅድሚ ወዲ ሰብ ኣብ ዓለም ዝሰረን ክኸበ ለሚ ዘለን ዓይነት ወዲ መሬት ኣይኣይን፡፡ ለሚ ለሚ ግና ቅድሚ ወዲ ሰብ ክብ ገጽ መሬት ከይጠፍኦ ኣብ ዝረጋኣ ደረጃ ቦሊክ ኣለና፡፡ መጠሊ ናይዚ ሰባት፡፡ ሰባትን ብክክትን ኣይኣይን፡፡ ልዕሊ ከሉ ድማ ዘይምናላ፡፡

ናይ ከሉ ሕሞቕ ሃገር መጠሊ ዝኸኑ ዘይምናላ፡፡ ገረብን ምሥራብን እውን

ብዘይ መጠን ሃይዎ ኣይኣይን፡፡ መጠኣዊ ገረብ በቲኸኑ ኮም ብኣደሻ ካልኣ ዓይነት ገረብ ምትሓል ኣብብሪዊ ሃላዩ ኮምዘለዎ ዘይምናላ፡፡ ዘይምናላ፡፡ እዩ መጠሊኡ፡፡ ኮምቲ ከሉ ተፈጥሮኣዊ ሃሪት ኣኣብ ቦታኡ ዝጽብቅ ገረብ እውን ኣብ ቦታኡ ኣይ ጸብቅ፡፡ ጋሻ ገረብ ኣብ ጋሻ መሬት ተተኸሊ፡፡ ድሕሪ ግዜ ክወሃድ ይኽፍል ይኸውን፡፡ ማህራ ማህራ ግና ነቲ ዝተጋሸ መሬትውን ይዳልዎ ምዃን፡፡ ሊቃውንቲ ናይዚ ዓውዲ ገለጾሞ ኣለው፡፡ ከሉ ኣብ ቦታኡን ግዜኡን ኣይ ወገዎ፡፡

ኣብ ኣጸድፍን ንሕርሻ ምጽኢ ዘይከኑ ቦታኡ ኣገዳሽነት ገረብ ኣብ ቅድሚት ይሰራ፡፡ ንኣብነት፡፡ ኣብ ምሳራቕዊ ኣጸድፍ ሃገር፡፡ ሃገር እቲ ክብ ምእፊ

ኣታዊኦም መሃር ኣይኣይን፡፡ እቲ ብኣግራብ ዝተሸፈነ ኣጸድፍም ምጽኢ ሰፊርን መራብኪን ጸቢ ኣይኣይን፡፡ ካብቲ ጸቢ ድማ መሃር፡፡ ሰላሳ እቲም ደቂቲ ቦታ ገረብም ዓራባም፡፡ ብዘይ ገረብ ጸግማን ሞሪባምን ኣብቲ ቦታ ኣይህልውን፡፡ ትርጉም ገረብ ድማ ኣብም ሰባት ኣዘኣብም ዝይዳ ሞሪቅ ርድኢት ኣለዎም፡፡ ሃገረብ ኮም ፅቅኣት ዝጥምትኦ ጸሓታት እውን ኣለዩ፡፡ ንኣብነት፡፡ ከብያታት ሆነ፡፡

መላረት ከሉ ምትሓልነት ርድኢት (ንቅሓት) ሰላሳኹ ኣብ ገረብን ምሥራብን ዘለና ንቅሓት ድማ ንውሕነት ህላውኡን ቀዳሕነቱን ኣገዳሲ ይከበር፡፡ ጸሓልዩ ዓቃብ ሓመድዩ ሰፊር ሂወታዊ ብዙሕነትዩ ጸግትዩ

ወርቅትዩ መድሃኒትዩ ናሪዩ መጠኡ ቤትዩ ንብረትዩ ዋሕሰ ዝክብዩ . ወ. ዘ. ተ. ከሉ ኣይኣይን፡፡ ዘይምህዳዊ ድማ ሰርቃኑ ድርቁ ጥምሃትን ጥናትን ይኸውን፡፡ ሃርብባዊ ንባዕ ክትኣርግ ኮላ ኣብ ኣግራ 7-8 ንጽብቲ ሃርብባዊት ተጨብቲባቢ ንሕና ኮኣ ነታ ዓባይ ወሰድና ነታን ደቃ ክክብዩ እንተኣብኪብና፡፡ እቲ ቅላዕ ድሲ፡፡ ገረብ ልጸምና ኣልና ክንቀሳብ ንኽል፡፡

ሰላሳ ብዓላ ሰላሳ ልልሳታት ኣብ ከሉ ክትተኣል ምውዓልን ጸባኪ ቁሊክ ኣልክ ዘይምርኣዩ፡፡ ምሥራብ ዘይኣይን ብገረብን ምሥራብን ምልጽጽ ሞሪዶ ኣይ ክኸውን ዝኽኣል፡፡ ኣብ ገረብን ምሥራብን ዘለና ርድኢት ኣዘዩ ክቦመቕ ኣለዎ፡፡ ገረብ ዘይብሉ ቀላጥ መሬትን ሰርቃታ ዝወጸ ሰብን ማህራ ከስፍናና ኣለዎም፡፡

ኣየናዩ የርብሕ

ጸሓል፡ ሃብታም ሓመድ፡ ጠሊ ዝክብዩ ምዃር ናሪ ድራር ኣቲ ክቦኒ ፅንዲዩ ክቦኒ ጎማ (rubber) ሰፊር ኣሞፍ ምስ ዘመኡ ንኸሉኦ

ጣውላ በቲ ራታዎ ጸቢ ሰርቃ ዱግዲ ህደጥ ናሕሲ፡፡ ንኣደሻ

ሰልማት ግርማ ሞገዳ ዓዳማ፡፡ ኣናብ ሓራምቲ ኣሞራታት ራውዳ፡፡ ሰባት ዘራፋት፡፡ ገበያታት ዝብሉ

ኣናብ ለያ፡፡ ገረብ ንኣሕሻ

ፋሪ ክዳኑ ምጽፍ ነቢ መጽሃፊ ሲ ሓርማዝ መጻውቲ ኣሕራን ኣሞራ ፎርማ ገቲ ቆርቡ፡፡ ገበያ ንግሕዱ ሲ ገበያ ንግሕዱ ንኣካቲ ሰላት፡፡

ጸሓል ባሕሪ ገቡ ንግሕዱ ምዕብ መጠኒ ሃይማኖት ዘይፈለ፡፡ መሓጸሲ መመሪመሪ ግራት ጨው ግምጃ

ለሊ፡ መሃት ሃገር ባብ ዘምድናታት . ንዝክትኦሉ!

መተሓፍ ርሕነት መሕበኢ ግዜዲ መጻውት ጉተላሉ መሀንዶ እኩይ

ቀላብ ሂወት ወረ ሂወት ባሕሉ ጸሓል ኣፍር ሞሪ ንኣፍላሉ ማልና ኣዘርኣትና ብኡ ደው ዝብሉ

እንተረሳኪ ንሕሉ እንተጸረዩ ንሕሉ ወትሩ ንሕሉ ንሉ ምስ ዝህሉ

ኣርገን ህግገሉ ሽጋራ ክኣኸሉ፡፡ መርኪ ክጠገሉ፡፡ ገዝ ንደፍኣሉ፡፡ ማርኪ ንዘርጋሉ ሳይናይድ ንኣገወሉ፡፡ ንዘከሉ ንራብሉ ሰልዲ ንዘከጠሉ፡፡ ጸባኪከ ብምንታይ ኣና ክገህሉ?

ሓመድ ዚሓመድና ምድርና

መላረትና፡ ግራትና ቤትና፡ ዘይሓምዎ ደዩ ዝመሰሰና? ካብኡ ንዲዩ ሃዝና ካብኡ ሰሞና ኣብኡ፡፡ ንሉ ንዲዩ ሃገርና ፅላማ ምዃርና፡፡ ንሉ ንሕና ኣይ ንሕና ንሉ ኣና፡፡

ንቅሓት ሰላሳ ንኣሳ ነቃላዩ ንምዝገባ ሞሪዶ ዝወጸዩ ክብላል ትም ኣልና ንርኢ፡፡ ጸባኪ ካቢ ኮምኦፍሰ እንደዱ!

“ማይ ከፍላኪክ ምስታይሲ ሕሞቕዩ ኣለዎም...” . . . እሂ! ግድን ክፈልክ ኣለዎ” . . . እው ግድን ክልተሰሰት ግዜ ኣብቲ ክፈልክ ኣለዎ ኣለዎ” . . . ‘መንዩ’ኸ እቲ ኮምኡ ዝብል’ . . . ‘ኣለዎም’ እናብኣ ብዓላሉም ትም ኣልክ ምዃር፡፡ ኣብ ብዙሕ ጉዳይት ዘይምህራን ኣይ ዘሰብ፡፡ ሓደሻ ሓብራታ ምስ ዝመዳኑ ንምንታይ? ሰላማታይ? ብኸመይ? ዝብሉን ዝኣመሰሉን ኣገደሰቲ ሕታታት ምቕራብ ንንቅሓትን ኣፍልማን ሰላሳኹ ክኸር የብሉን፡፡ ማይ ኣይተጠከክ ንዘበኣ፡፡ ሰላማታይ? ብሉ፡፡ ማይ ብጠከክ ስት ንዘበኣ እውን ‘ሰላማታይ’ ብሉ፡፡

እንተደኣ ተግላ፡፡ ኣሕገሊ መልሲ ክንርክብ ክክፍትን ኣለና፡፡ መኽልከሉ ምክንያት ምስ ልሳዮን ምስ ኣመናሉን ኣና ነቲ ሕጊ ኣክበርና እንትግብር፡፡ መብክርና ተጠቓምና ዝደርገዩ ፊልታል እንኣሰ እንተከለድኡ ኣብ ከሰኣን ተኸዲሞ ኮምዘቐትሰን ብኣርፋ ደርጃና ኣይኣይን፡፡ ከናኡ ዝኸደ ጉድኣትን ሃላዮኽ ኣለዎ ዳዩ? ኣብ መጽሐፍ መሬት፡፡ ማይን ኣብብን ዳይርክር ምስደራ ኣብ ወይዘሮ ኣሳይር ራዳክቤ፡፡ ፊልታል እንታይ እንታይ ጉድኣት ኣብ ኣብብን ሰብ ኮምዘለዎ ዝበልጽ ሓብራታ ይሰብ፡፡

ፊልታል ስለምንታይ ይጽላእ?

ፊልታል ብፖሊኬሊን (POLYETHYLENE) ዝባህል መራዚ ባሕሪ ዝተሰርከ ዘይሓቕቕን (BIODEGRADABLE) ናይ ፐታራሊዝም ባህርይ ዘለዎን ኣይኣይን፡፡ ቢ ባህርኡ ድማ ኣብ ዝተሓወሰ ሃገር ይምርዘን ይብከልን፡፡ ኣብዚ ግዜ ዘሰባ ኣብ ዓመት ሓዲ ትራልዮን ሓብ ፊልታል ኣብ ሰራጋ ይውሰድ፡፡ ካብ ዝተዘርከሉ ሓዲ ትራልዮን ፊልታል ካብ 1-3 % ሞሪዶ ኣብ ዳገምምሃራክ ኮምዘውሰል ጽብሕን ግዳላት ሲ ኣብብ የመልከቲ፡፡ እቲ 97% ጉተፍ ኮይኑ ኣብ ከሉ ቦታታት ይብከን ኣለ፡፡ ካብ ዝተከቐሰ ኣሃዝ እቲ 500 ሚልዮን ፊልታል ናይ ኣሚሪካ ኣይኣይን፡፡

ጉድኣት ፊልታል፡፡ ዝጠከክ ዝተሓፍ ፊልታል መወዳኦ መልዕኡ ባሕርን ወቅያኖስን ኣይኣይን፡፡ ኣብ ሂወታውያን ሃገር፡፡ ማይ ድማ ዓቢ ናይ ምሥራብን ማህበትን (blockage) ጉድኣት የሰብ፡፡ ዓላት፡፡ ገበያ ባሕሪ ፊልታት እናወሓጡ ዝሞቱን ጸግም ዝበልዎን ከይተረፉ ይሞቱ፡፡ ኣብ መሬት ኮኣ እንኣሰታት ዘበትን ዘቦጃምን ምስ መጋምጻኣን ሓደሻን ይበልዎኦም ልሳማ ኣብ ጎርጎርን ግዳኡ ኣሞሲኦ ይቐትሰን፡፡ ካብ ጎርጎር ምስ ዝተልፍ ድማ ኣብ ከሰ ኣትዩ

ንሰርዓት ምስቐቕ ይሞቱ፡፡ ምናልባት ተባራቲኹ ንሃርገን ከሰን እንተኣለፋ ድማ ኣብ መግዛባ ኣትዩ ትቦታት መዳጠ፡፡ ብምሳሌ፡፡ መዳጠ፡፡ ቁጽሩ ኣፍ ሞት የብደኡ፡፡

ካብዚ ዝተፈልዩ ኮኣ ኣብ መትረክን ሻምብቐታትን ጸሓይን ራሕን ልሲ ኣትዩ ባሕሩ ካልኣት ሃሪትን ኣብ ይዳብሩ፡፡ ዓይኒ ምድሪ ተግባሥና ምስ ጸራዮን መገት ዝተጠቐሰ ፊልታል ጸራዮን ዝብል ፅላት ዝውተር ኣይኣይን፡፡ ብዘረኣ ዘይሓቕቕ ሃገር ሰላሳኹ ንኣኣት ሓቕቕቲ ሃሪት ሓቕቆ ብምሓዝ ዓገዳክቲ ንዘር መሃርነት ይከበርም፡፡

እቲ ዘርም ዋላ ኣብ መሬት እንተከቐርቦ፡፡ ሓዲ ዳይኣሲን ዝበል መርኪ ሰላሳ ነቲ ሓመድ ይብከሉ ብተወሃኹ ምውሃድ ንጥረብራት ሓመድ ይኽልክል፡፡ ከተጥናኦ ኣልክ ምስ እተቃጽሎ ወን ክቃጽል ከሉ ናብ ከቢ ኣፍር ዝክም ብርክብ ትኪ (carbonydioxide) ከበድ ቡሲ ኣይኣይን፡፡ ነቲ ትኪ ብዘቐታ ናብ ወሻጡ ዘስተገፍሰሞ ዝከሰ ሞሪዩ ሃላዩ ሸሸ ዝበል ኣይኣይን፡፡ እዚ ኮም ኣሉ ከሉ ኣብ ምዝዛይ ኣብብ እውን ልዑል ግደ ኣለዎ፡፡

ካብ ባሕሪ ብድል፡፡ ጉድኣት ፊልታል እዚ ካብ ኮኣ ኣብ ሃገርና እንታይ ሰንምቲ ተወሲዶ? ባሕሉ ዝመዳኦ ሕዩ ኣይኣይን፡፡ ንኣገልግሎት ፊልታል ኣብ ሰራጋታት ሃገርና ዝክልከል ኣዋጅ ቁጽሪ 63/2002 ኮምኡ እውን ኣዋጅ ቁጽሪ 99/2004 ምጥቃስ ይኣኣል፡፡ ሂረ ሂረ ኣዋጅት ንቅሓት ህዘበ ንምህይ ብዘተኮደደ እሰላት (እኹልኢ እንተዘይኣካ) ደሓን ዝኸኑ ወጽኢት ተረሽቡዎ ሄዱ ኣይኣይን፡፡ ኣብ ቀሪብ እዋናት ግን እቲ ትግብር ምክልክል ፊልታል ክጠሓስ ደረኣ ኣለ፡፡ ዛቢት ዝተከበከን ፊልታት ኣብ መላ ንምውዓል ዝተከበ ኣኣል ፕላስቲክ ኮኸብ ደሃዮ፡፡ መኣብ ንተፍ ከተማ ኣሰመራ (ሰራት) ትኣል ምሃራክ ፕላስቲክ ዓዲ ኣብር ርኢዶ ኣብርክቶ ክዘራ ትጸቢት ዝብረለን ትኣላት ኣያን፡፡

ንዘይዳ ኣፍልጦ ኣብ ሃገርና ረቂቕ ፊልታል ናይ 100 ሚሊዮን ወይ ትሕቲ 0.1 ሚሊዮን ራግዲ ዘለዎ ፊልታል ክልከል ኣይኣይን፡፡ ኮምኡውን ብመላረት እቲ ኣዋጅ ኣብ ሃገርና ፊልታል ክፈራ ኣብ ሰራጋ ክውሰልን ናብ ካልኣ ሃገር ክሰጋገር ኣይፍቀድን ኣይኣይን፡፡

ልዕሊ ከሉ ግና ኣፍልጦና ኣብ ጉድኣት ፊልታል ብምህራክ ተሰላፍቲ ኣብ መሃር “ኣይፋል ንፊልታል” ክጸውን ይግባዩ፡፡

ጅቀንሰትዮ

ነገሩ አድም

ሓደ መግለጽ ሓደ ንግግር ሰብ ብዘይገልጸሎ ምክንያት ኣገጽጽኡ ሃንደቡ “ሃጻ ኣለገሩ ኣርሒቕ ክጠፍኡ” ምስ ሰቡ ሓንቲ ካፍ እንተሰ ከይተረጎሐ እንተሰ ንክትባኡሉ “ናቢ ኣታ?” ኣለ ምስ ሓተተዮ “ናብ ሰብ ዘይብሉ ዓዲ” ኣለ ክምልሱ ይከከረ። ኣብቲ ግዜቲ ሰብ ዘይብሉ ዓዲ ምህወን ዘይምህወንኳ እንተ ዘይተተካሉ ኣብ ሰብ ዘይብሉ ዓዲ ምሃር እንታይ ነፅ ዝመሳሰሉ ዓፍ ኣምገብ ክተሰሉ ደኣ ጀመርኩ።

“ኣልእ ሰብ ነፅ ዘይብሉ ነፅ ብሉ ዓዲ” እናቤ ኣብ ቦታኡ ክሄድም ይደርፍዶ ይኸውን?” እናቤኡ ከኣ ምስ ወሽጦይ ፅሓ ተተካብዘኩም፡ “ብሮጽ ምር ከመይ ደኣ” እዩ ነይሩ መልሰ። ምክንያቲ ምናልባት እየም ደቂ-ኣገሰብ ዝልሉ ደቂ-ተሳባይ ደቂ-ኣገሰብ ዘይብሉ ዓዲ እተን ብደቂ-ተሳባይ ዝተኸነፍ ደቂ-ኣገሰብ ከኣ ደቂ-ተሳባይ ዘይብሉ ዓዲ እናቤ ብወሽጥም ይደርፍምን ይኣልምምን ይኸውንምበ። ግን ሽቡወን ወትፍ ዝበሂ ሕቶ፡ “እቲ ሓደ ብዘይቲ ሓደ ምትኽሊ ደ!” ዝበል እዩ ነይሩ። እንደዱ ገሙ ሞሪይ እየም ራቲናም ክሞሩና ዝክሉ ዝኸኑ።

ዝኸኑ ሰብ ብዘመዝገቦ ጽዮንን ብደታታን ተደፋፊሉ ሞሪይ ሓደፍኹ ክመርጽ ክከርፍን ዝክእል እንተ ኹቱ እቲ ደፍኢት ሓቶን ምክንያታዊን ምስ ዝኸውን ሞሪይ እዩ ዝዩ ተኣማኒ ዝኸውን ከሉ ሰብ ዝኸነፍ፡ ‘መሰልኪ እንታይ ኣምጽኪ’ እንደዩ ሃሕ። ሞላኳ ሓደ ጸታ ሞሪይ ገበዮ ከወረሰ ዓዲ እንተ ዘይለወን ክኸውን ዘይክእል እንተ ኹን፡ ብሃኢ ዝመርፍ ጸታዊ ኣድልዎ/ዓመጽን ጽቕዮታን ግድ ኣብ ዝተፈለዩ ከርፍን፡ ናይ ጸሎት ዝከብሩ ናብ “ደቂ-ተሳባይ ዘይብሉ ዓዲ” ክጠፍኡ ዝሞሪን ዝተፈለዩ ኣገደን ብተሓት ክኸኑ ነፅ ዝክእሉ ሞርኮ የለ። ብኻልኣ ኣበሃኡ ናብቲ ንመሳል ምሃርን ዘክበርን ኣብ ጽቕጢን ኣድልዎን ናጻ ዝኸኑ ቦታ ንክከብሩ ወትሩ እናገበዩ ይከብሩ ማለት እዩ።

እብን ደቂ-ኣገሰብ ብሰማን ብሞላኡ መሳልን ክከብሩን ዝክእሉ ምክንያት ቦታታ ጸሎ ወይ ሃሪት ግድ ኣገደናይ ስፍራ ናይ ጸሎ ኩን ይኸውን? ብዘኸኑ ኣብዚ ቀረብ እየን ብዘተፈለዩ ትሓት ኣብ ደቂ-ኣገሰብ ዓመጽ ኣተከሩ ዝተከረ መጽናዕቲ ንዝ ኣብተን ደቂ-ኣገሰብ ክከብሩን ምክንያትን ዘይምክንያትን ዝኸኑ ሃሪት ጸሎና ዘርፈሩ ኣሉ። እኸ መምህ ምክንያታዊ ኣርጸ።

ንደቂ-ኣገሰትዮ ዘይምክንያት ዝኸኑና ሃሪት

ዝሃሪት ጸሎና ብቲ ኣብቲ ሃሪት ዘሎ ነፅ መሳል ትምህርቲ ቁጠቶ ማሕበራዊን ባህላዊን መሳልን ዝመሳሰሉ ክክታት ናይ ደቂ-ኣገሰብ ብሞላይ ሞሪይ ብፍላይ ደቂ-ኣገሰብ ዝክፍሩናን ብዘኣ ሃሪትን መሳልን ክከብሩ ኣብ ዘይክእሉ ደረጃ

ነፅ ዝከኣ ክከርፍ ንክኣል ኣና፡ ዝሃ ኣብዘን ብተሓት ወሓት ደቂ-ኣገሰብ ንክከብሩን ምክንያት ዘይከና ሃሪት ምስ እንርእ ምክንያት

ሆን፡ ኣብ ጸሎ እታ ብፍላይ ኣብዚ ግዜይ ብሃኢ ኣብቲ ሃሪት ኣብ ልዕሊ ደቂ-ኣገሰብ ዝመርፍ ኣድልዎ ጭቆናን ዓመጽን ጸልኣኦት ይኸኑ ክከብሩ እተኸነፍ ሃሪት ምዃና፡ ጸሎ ብሞላኡ እናፈለገ ይኸውን ኣለ። መሳል ዘርፈሩ (ወዲሰብ) ማሪ ምዃኑ ኣብ ቅዋም ናይታ ሃሪት ሰራፊ ዝርከብኳ እንተ ኹቱ ኣብቲ ኣብ ጸሎ ኣብ ልዕሊ ደቂ-ኣገሰብ ዝመርፍ ዘበታዊ ገጽ እቲ 68% ኣብ ልዕሊ ደቂ-ኣገሰብ ሆን፡ ዝመርፍ ምዃኑ እየም ሓደነቲ መጽናዕትታ ዘጽሩ።

ኣብዚ ሃሪት ዓመጽ ጸልኣኦት ይኸኑ ብርሓኖን ብዘይከኸኸን ዝክፍሉ እናኸኑ ይመጽኡ ምህወን ክከብሩ ዝከፍኡ ከኣ ብሃኢ ናይ “ክብሩ ቅትላት” ዝበል ባህሉ ማለዩ ዘይብሉን መጽኢዮት ደቂ-ኣገሰብ ኣብ ገደታት ብክከብሩ ኣተሓትን ብተደ ክቃልን ክኣልን ክኣልን ልሙድ ተርፎ እዩ። እቲ ኣልእ ዘይምህ ሰማን ናይዚ ሃሪት ኣብዚ ቀረብ እየን ደቂ-ኣገሰብ ተላፊን ንክከውን ኣብ ሕጊ ክደርቕ ዝከሉ ደቂ-ተሳባይ ይተክሉ ምህወም እዩ።

ጸሎቲ ቁጠባዊ ፎረም (The World Economic Forum (WEF)) ዝተባህለ ትሓቲ ኣብ ናይ ጀንደር ጋላ ኣመልኪቲ ኣብ ዝበሮ መጽናዕቲ ዓቢ ጋላ ኣብ ዝረጸፈ 136 ሃሪት፡ ገጽዎን ቀዳመይቲ ለዕዋ ኣለ። ኣብተን ኣብታ ሃሪት ዝርከብ ትሓትብድም ደቂ-ኣገሰብ፡ እተን ናይ ትምህርቲ ዕድል ዝርከብ ኣገደን ወሓትን ወሓትን ምዃን ብሞዮቃስ ከኣ ዝበሉ ቅድሚ 18 ዓመት ዕድሜኡን ብዞራ ነፅ ዝሞርም እዩ ዘርጋዎ። ብዚ ምክንያት ደሞ ቁጽሪ መደምሰት ዘጥፍኡ ደቂ-ኣገሰብ ልዕሊ 35% ቦሊኩ ይርከብ። ምስዚ ብሞጽጻር ከኣ ኣብ ሽቕላት ዝሉ ናይ ክፍሊት ጋላ ምስ ደቂ-ተሳባይ ክወደድ እንከሉ ናብ 30% ደብ ይርከብ።

ብሞጽጻርቲ ብተሓት ሰብ፡ ኩፍት

ንደቂ-ኣገሰትዮ ዝምክኡን ዘይምክኡን ስፍራታት ዓለም

ኣብ ዓራቕ ኣምጽኡዎ ኣለም ዝምክኡ ራብሓትን ብፍላይ ኣብ ልዕሊ ደቂ-ኣገሰብ ዘመርፍ ኣሉታዊ ጽልዋታትን ሃሪትን እዚ ኣልካ ክገበጽ ዝከኣል ኣይከኣን። እዚ ሞሪይ ዘይከኣ ግድ ን30 ዓመታት ንደቂ-ኣገሰብ ዝደገበ ሃሪት እንተ ሃልዩ መሳል ስራሕ እዩ። ብሃኢ ኣብ ሕጊ መምህቲ ወጽኡ ኣብ ኣተሓትዘ ደቂ-ኣገሰብ ኣብ ገቲ መራሕቲ ሃይማኖት እናኸነፍ ዝበልጽምን ዝበደም መምርሒን ብተሓት ደቂ-ኣገሰብ ኣይዳ ዘበታዊ ገጽን ስቕዮን ክኸኑ ጸሐፊን ኣለዎ።

ሃሪት ፓኪሲቲን ጸልኣኦት ይኸኑ ክከብሩ እተኸነፍ ሃሪት ምዃና እዩ ትሓል ጸሎቲ ቁጠባዊ ፎረም (The World Economic Forum (WEF)) ዝጠነብ፡ ብሃኢ ኣብታ ሃሪት ዘሎ ናይ ጀንደር ጋላ ኣብ ድሕሪት ኣልኣይቲ (ቅድሚ የመን) ለዕዋ ይርከብ። ብዘይከኣ ኣብ ተሳታፊ ቁጠባዊ እየትን ሃሪትን ኣብ ድሕሪት ኣልኣይቲ ተሳታፊ ትርከብ።

ብተፈላ ደቂ-ኣገሰብ ኣብ ደቂ-ተሳባይ ንሓሊ ሃይሕ ዕድሙ ነፅ ዝከኣ እዩ ክገበጽ ጸሐፊን ዘሎ። ኣብ ሃሪት ጸሎ ግን እቲ ሓቂ ብኣገደ እዩ። ህዘዚ ኣብ ደብዳቤ ምህራቕ ኣሊዩ እትርከብ ንእቶ ሃሪት ብኣታዊ ሰራፊ ዝሞርኡን ዝከኣልን ሕብረተሰብ ኩይናም ንጸልኣኦት ኣብ ግዜ ቀልፅታ ናይ ምህርወ ባህሊ ኣለምን፡ ኣብዚ ሃሪት ንደቂ-ኣገሰብ ምሃር ብከኣ ዘደሰ ኣይከኣን ናብ ዝኣለ ደረጃ ዝቐጸኣ ደቂ-ኣገሰብ ተማሪ ከኣ 25% ሞሪይ እዩ።

ኣብ ልዕሊ ደቂ-ኣገሰብ ዝመርፍ

ኣተደ ገጽን ጸታዊ ዓመጽን ንደቂ-ኣገሰብ ብደረጃ ጸሎ ዘክኑ ምሃርን ነፅ ዝልኣ ዝከበር ዘሎን ተርፎ እዩ። ግን ኣይከኣ ደብ ኣመሪካቲ ሃሪት - ፔና፡ ኣብዚ ሃሪት ብፍላይ ኣብ ብተሓት ከተማታት ሃሪት ኣብ ዝርከብ ደቂ-ኣገሰብ፡ ብገጽን ዓመጽን ናይ ዝክፍሉ ደቂ-ኣገሰብ ብዘኣ ልዕሊ 61% ቦሊኩ ይርከብ። ብመሳሪት ጸሎቲ ወድብ ሞሪ (World Health Organization) ከኣ 52% ኣብኣተን ብክፍሉ ብመጽምድትን ይጸፋዩ።

ኣላድ (OCED) ዝተባህለ ኣህጉራዊ ዘይመምህታዊ ትሓል ብዘበሮ መጽናዕቲ ኣብ ዕገቡ ህይወት ነፅ ምሓውን ናይ ጀንደር ዘይምህራቢት ኣመልኪቲ ሃሪት ኣብ 36 ሃሪት ኣብ መሳል 35 ኣቐማገጠዊ ይርከብ። ኣብዚ ሃሪት ዝርከብ ስራሕተኛታት ደቂ-ኣገሰብ 29% ሞሪይ እዩ። እተን ዝበሉ ሰብ ሓዳር ኩይን፡ ኣብ ዘበታዊ ስራሕ ዝገኙን ክፍሊት ዘይብሉን እዩ።

ዲፕሎሞሲያት ሪፖርት ከፍቲ ንደቂ-ኣገሰብ ሞሪይ ዘይከኣ ንኸሉ ዘር ኣሲጋኡን ንኸሉ ዘይምክኡን ሃሪት እዩ። ኣብዚ ሃሪት ብሃኢ ተደጋጋሚ ኩፍት ደቂ-ኣገሰብ ግዳይት ዓመጽን ገጽን ኩይን ይርከብ። ብፍላይ ኣብቲ ተቃውሞቲን ወተሃሪትን ዝተከፍሉዎ ከሉ ክበታት ብዘከኸኸ ኣገደ ክሰመን ክቕተን ምርኣይ ልሙድ ዘና ኩይን ንርክብ።

ንደቂ-ኣገሰትዮ ምክንያት ዝኸኑና ሃሪት

ኣብዘን ልዕሊ ኣልና ክከርከርን ዝከኣል ሃሪት ክከብሩ ደቂ-ኣገሰብ “ኣገባሪን ቦታታ እንተ ዝኸኑ” እናቤ ዝተፈለዩ ሃሪት ቦል መን ኩን ይኸኑ? መኹም እብን ሃሪት፡ ንደቂ-ኣገሰብ ናይ ስራሕን ማሪ ክፍሊን ዘጠቓልል ምላእ መሳል ዝህቡ ንበልሸውና ዓመጽን ኣልኣ ምላኡ ዝተኣሰር ከሉ ዓይነት ገጽን ዝቃለ መምህቲ፡ ዝውን ምዃን ፍለጥ እዩ። እኸ ሕጂውን መምህ ምክንያትን ብተሓደ ንርጸ።

ብመሳሪት ጸሎቲ ቁጠባዊ ፎረም (The World Economic Forum (WEF)) ብሃኢ ዘደገበ ናይ ጀንደር ጋላ ኣይከኣን ኣብተን ደቂ-ኣገሰብ ንክከብሩን ምክንያት ዝኸኑ ሃሪት ሓንቲ ኩይና ምስ ቀዳማት ተሳታፊ ትርከብ። ኣሲት 1.5 ሚሊዮን ደቂ-ኣገሰብ ናብ ሃለዋይ ደረጃ ትምህርቲ

ደረጃቲ፡ ኣብ ወጽኢትን ከኣ ኣብ ዝሃ ልዕሊ ደቂ-ተሳባይ የመዘዩ።

እብን ኣብዚ ሃሪት ዝርከብ ደቂ-ኣገሰብ፡ ኣብ ትምህርቲ ሞሪይ ኣይከኣን ብላዕን። ኣብ ስራሕን ወጽኢትን ዝኣኣ እዩ። ኣብ መገን ክልቲኡ ጸታ ዘሎ ናይ ስራሕ ጋላ ምስ እንርእ 3% ሞሪይ እዩ። ናይ ደቂ-ተሳባይ 82% ክኸውን እንከሉ፡ ናይ ደቂ-ኣገሰብ 79% እዩ። ጸሎቲ ቁጠባዊ ፎረም ብዘወገኑ ዝሃ ሃሪት ኣብ ፖለቲካ ተሳታፊትን ምስኣልን ደቂ-ኣገሰብ ኣብ ጸሎ ቀዳመይቲ ለዕዋ ይርከብ።

ዘ ኣገኣሚኦት (The Economist) ዝተባህለ መጽሓ፡ ንወዘለንድ፡ ጸልኣኦት ስራሕተኛ ኳኢ ክከብሩ ብልጽጎቲ ሃሪት ክከብሉ እዩ ኣብ ቀዳማይ ደረጃ ኣሰራራት ዘዩ። ኣብዚ ሃሪት ዝከብሩ ደቂ-ኣገሰብ ምስ ደቂ-ተሳባይ ማሪ ክፍሊት ምርከብን ሞሪይ ዘይከኣ ኣብ መራሕቲውን ማሪ ዕድላት ኣለው።

ምናልባት እተን ደቂ-ኣገሰብ ንክከብሩ ወሓት ሃሪት እንበልን ኣብ ትጽቢት ወጽኢ ኩይን ክጽኡ፡ ይክኣ እዩ። ብፍላይ ሲንፓፖርን ራዋን ክጥባ ምስ እንከው፡ ኣኣ ሰባት ሕብረት ሃሪት ንእቶ ሃሪት ጆርጂያ ከኣ ሓንቲ ክከኣን እዩ። ናይዘን ሰላት ሃሪት ናይ ሓር ሪፎሊ እንተ ሃልዩ ንደቂ-ኣገሰብ ወሓት ብሞዃን እዩ።

ምህራቕ ኣመርካዊት ሃሪት ቡልጋርያ ንኣይታት ብልጽጎቲ ሃሪት እዩ ኣለ-ዝተሰበ ሰብ ወሓት ክኸውን ይክኣል እዩ። እንተ ኹቱ ሓደ ኣብቲ ብልጽጎቲ ናይዚ ሃሪት ንኣራሳት ኣይታት ናይ 65 ሰውን ዝክኣል ናይ ሕርሲ ዕድላት ተፍቓድ ሃሪት ብምዃና እዩ።

ኣብ ሕብረት መምህታት ኣመሪካ 1 ኣብ 4 ደቃኣብ ብዘበታዊ ገጽ ትሓቕ እንተ ደኣ ኩይና ኣብ ጃፓን እዚ ቁጽሪ ኣገደ ትሓት እዩ። 13% ናይታ ሃሪት ደቂ-ኣገሰብ ሞሪይ እዩ ዘበታዊ ገጽ ጃፓን እታ ትሓት ጸታዊ ገጽን ዓመጽን ዝረጸፈ ሃሪት እዩ።

ኣብ ዲሞክራሲ ኣብ ሃይሕ ዓመታት ዝከኣ “ሕገሰቲ ኣይ ሕገሰ ህይወት” ዝበል ብልጽ ጭርኮ ኣለ። እቲ ራብኣ ንክልቲኡ ጸታ ምዃኑ ስለ ዝከኣ፡ ብሞሪ ስለዝርከሉ ከኣ ኣብተን ደቂ-ኣገሰብ ክከብሩን ዘበደ ሃሪት ሓንቲ ክከውን ብክን ትርከብ። ሽወደክ ብልጽጎምን ናርወይንውን ብዘመሃሉ ንደቂ-ኣገሰብ ምክንያት ኣመርካውያን ሃሪት እዩ።

ሕዝቦች ብርሃ

ሃብቱም አ.ዮብ

አብ ዓምዲ ሕዝቦች ብርሃ ብሎት 7 ተወላ “አብ መመረቅታ መጽሐፍ” ብዘበል ኣርእሰቲ ሓዲ ዓገጽ ቀረቡ ነይሩ። ኣብቲ ዓገጽ ብኩሕ መልሶኡ ዘይጸረ ርእሶታትን ክምህን እናተኸለ ዝተሓረ ሕዝታትን ክሰል ተፈቲኑ። ኣብቲ ጽሑፍ ዝዩዓ አብ ‘መመረቅታ መጽሐፍ’ ዝዝበር ምንጭን ክውጥቡ ናይቲ መጽሐፍን በይኑ ዝኸሉ ግዜ ግንባይ ወይ ዝተገኘ ምንጭን ንኣገባቢ ዘይናግራሉ ተኸሎ ንሓልዮት ዕዳጋ ደረሲ ብምሳ ንኣገባቢ ዘይምሕላይ አብ ‘መመረቅታ መጽሐፍ’ ዝዝበር ምህሉ ዝተሓላፉ ዝመላኹ ምደታትን ብኣዘዩ ሕፃር መልክዕ ክሰል ተፈቲኑ። ነቲ ጸሐፊ ብግፊጫፊ እናተኸዩ ዝኸሉ ግዜ ምብሃል ሕርኽርኽ እናበህሉ ከመዛዞን ምደላኹ። ግን ኹሉ ብቲ አብ መመረቅታ መጽሐፍ ኣሰራፍ ዘሉ “... ከም ስልጠና ባህሊ ዋላ ክኸም አብ መዛዘን-ገር ዝውትና ዘለዉ ኣርእሰቲ ሕላዮት ሓረፊ ዝርከብ ብጽሑፍ ክነረዳድኡሎም ዘለና። ይኸንግን ስድመኹን ተወጽኦሉ ስለ ዘለኹ ግና ወሳኒት ክምህሉ ኣለዎ። ኣብዚኹ ወጽኦኹን ዝዘበል ኣርእሰቲ ዝደፍና ከም ኣተሓሳስ መጽሐፍ ክትሓሉ ኣገደኹን ዘነታ ምንገር ዋራይ ዲኻ ኣተሓሳስ ኣይመሰኸኑ። ከምቲ ሓንቲ ሰማ ዘይዝኩ ኣርእሰቲ ሓረፊ ሰቡ “ሓዲ ጽሑፍ ናብ ሕዝባዊነቱ ክትቐርብ ኣገደኹን ኣገደኹን ከምዚ ኢኹን ትሓሰቡ ኣህ ግን ከምዚኹ ዝተሓሰበ ኢኹን ትብሉ ዘለኹ ” ብምሳ ዝዘገዙሉ፡ ብኩሕ ጽሑፍ ብዘተሓሳስ ኢኹን ኣገደኹን ናብ ህዝቢ ስለ ዘቐረብ መጽሐፍ ትገብር ማለት ደዩ? አብ ገላ ገላ ኣዘዩ ዘዘኹ ናይ ሓዲነቲ ጽሑፍ ኣረዳድኦ። እቲ አብ ዝኸነ ተራ ጽሑፍ ትሓመደሉ ዝበርካ ጽሑፍ ትኣፍኩም ምቕራብ እንታይዩ ክብዘል? እቲ ኹይት እቲ መጽሐፍ ክትሓሰብ ኣገደኹን ቀዳሙ መዝገብ ዝኸነ መዘደ ኣፍ ፈተውትኻ ወይ ወጺኻ ካልእን ዘይኸነ ክትሓሰብ ዘለኩ ብቲ እትሰማ ተሓሳዮት ክትሓሰብዩ ዘለኩ። ምናልባት ሕዝባዊነቱ ኣዘዩ ኣተሓሳስዩ ዘሉ ዝመሰሉ፡ ሓቕ ስሙቲ ወይ ግብረ-መልሱ ክህቡ እንተጀመሩ ግን...።

*** መጽሐፍ ክትጽሕፍ እንከላኹ እንታይ ኢኹን ትብል ዘለኹ?**

መጽሐፍ ምጽሓፍ ኣዘዩ ቀለል ኮይኑ ክሰማኒ ካብ ዝድምር ውሕድ ኣይመስለኩን። ሓንቲ ቀላል ኢኹን ናይ ህይወትኻ ግላ ሰብ ምስ ኣሰልጥኩ፡ ምናልባት እንተመሰገንኩ፡ ‘ኣታ ወዲ እዚኣ ከመይ ዝበሉት መጽሐፍ ምዃን’ ይበብሮ። ካብ መጽሐፍ ከምኡ ደዩ? መጽሐፍ ካብ መሕተሚኡ ንመጽሐፍ ዝኸውን ቀምገር ክትረክብዩ ዝመሰኸኒ ዝሰለፈ፡ ገዝብ ምርኮብ ደኣ ካብ መሕን ከበድ ይኸውን? መጽሐፍ ምጽሓፍ ቀለል ገረረ ክወህዶ ዝጀመርኩውን በይኔ ኣይኩኣኹን። ብግጽ ስጽገሓፍ ወዲሰብ ንወይወቲ ዝገልጹሉ ሓዲ

ኣገዝብኩ፡ ጽሑፍ ኹሉ ንወይወትና ብዘተሓሳስ መልክዕ ክኸነወልና ይፍትኑ። እዚ ምንገር መጽሐፍ ዝዩሎ ይመሰኸኑ። ግን ሓዲ ዝገብር ዘነታ ስለ ዘለኹን ዋራይ ዲኻ መጽሐፍ ክትሓሰብ ትሓሰብ?

ብመሰረቲ መጽሐፍ ከም ምንጪ ኣታዊኻ ሓሳብኻ ክትብል ትኽእል ኮይኑ ኣይመሰኸኑ። ከምቲ ዝኸነ ናይ ግብረ ወጻዝ ሰብ ባህሉ ደፈኡዩ ናብኡ ዘበጽሖ፡ ትድኽመሉ፡ ትጽግራሉ፡ ገዝብኩ ግዜኹን ስድመኹን ተወጽኦሉ ስለ ዘለኹ ግና ወሳኒት ክምህሉ ኣለዎ። ኣብዚኹ ወጽኦኹን ዝዘበል ኣርእሰቲ ዝደፍና ከም ኣተሓሳስ መጽሐፍ ክትሓሉ ኣገደኹን ዘነታ ምንገር ዋራይ ዲኻ ኣተሓሳስ ኣይመሰኸኑ። ከምቲ ሓንቲ ሰማ ዘይዝኩ ኣርእሰቲ ሓረፊ ሰቡ “ሓዲ ጽሑፍ ናብ ሕዝባዊነቱ ክትቐርብ ኣገደኹን ኣገደኹን ከምዚ ኢኹን ትሓሰቡ ኣህ ግን ከምዚኹ ዝተሓሰበ ኢኹን ትብሉ ዘለኹ ” ብምሳ ዝዘገዙሉ፡ ብኩሕ ጽሑፍ ብዘተሓሳስ ኢኹን ኣገደኹን ናብ ህዝቢ ስለ ዘቐረብ መጽሐፍ ትገብር ማለት ደዩ? አብ ገላ ገላ ኣዘዩ ዘዘኹ ናይ ሓዲነቲ ጽሑፍ ኣረዳድኦ። እቲ አብ ዝኸነ ተራ ጽሑፍ ትሓመደሉ ዝበርካ ጽሑፍ ትኣፍኩም ምቕራብ እንታይዩ ክብዘል? እቲ ኹይት እቲ መጽሐፍ ክትሓሰብ ኣገደኹን ቀዳሙ መዝገብ ዝኸነ መዘደ ኣፍ ፈተውትኻ ወይ ወጺኻ ካልእን ዘይኸነ ክትሓሰብ ዘለኩ ብቲ እትሰማ ተሓሳዮት ክትሓሰብዩ ዘለኩ። ምናልባት ሕዝባዊነቱ ኣዘዩ ኣተሓሳስዩ ዘሉ ዝመሰሉ፡ ሓቕ ስሙቲ ወይ ግብረ-መልሱ ክህቡ እንተጀመሩ ግን...።

*** “መመረቅታ መጽሐፍ” እንታይ ማለት ኮን ይኸውን?**

መጽሐፍ ናብ ዕዳጋ ቅድሚ ምቕራብ ወይ ድሕሪ ዕዳጋ ዝዝበር መዋዕል ምልላይ መጽሐፍ፡ እቲ “ምንገር መጽሐፍ”ን “ምልላይ መጽሐፍ”ን ተፈላጊ ክኒኣ ዝኽእል ኮይኑ ይሰማኒ። እዚ ሓንቲ መጽሐፍ ብዘኸነ መዋዕል መዋዕል ናብ ዓቢ ሽልማት ትብቃዕኩ ነቲ ዓመታ ምጽግላል መመረቅታ ክዝበል ዝኽእል ይመሰኸኑ። “ምልላይ መጽሐፍ” ከኣ ሓንቲ ፈጻሚ ሰብ ዘይፈልግ መጽሐፍ ናብ ሕዝባዊነቱ ክትቃህ ዝዝበር ናይ ምምልላይ መደብ፡ እቲ ‘መመረቅታ መጽሐፍ’ ዝተሰማ ዘረባዩ ምርኮብ ኮይኑ ኣይመሰኸኑ። ምናልባት ከምዚ

ኣብ መመረቅታ መጽሐፍ

ሓዲ ተወና በዚ ኣርእሰቲ ክገብር ምስ ሰማኹ፡ “መመረቅታ መጽሐፍ እንተተባህለ ዝተገኘ ኣይኣዛን። ሓዲ ተመሳሪ ብኸንደይ ጸሓፊ ትምህርቲ ምስ ዝመደ ኣይኣዛን መመረቅታ ዝበረላ። እዚ መጽሐፍ ክንዲ ምንታይ ቃልሲ ተለፉ ከም ዝኸነም እምበር ትፈልጡም ኢኹም?” ዝበሉ ኣረኣኦ ኹሉ ኣሉ። ምናልባት መጽሐፍ ክንዲ ምንታይ ገደሊዩ ዘሉም እየም ብኡ ዝተሓሰ ከመዛዞና ይኸሉ ይኸኑ። ዋላ እንተኾነ ኹሉ ኣንጻራ ማርያም ኣውጽኦኹ እዚኹ ዝተሰልከ መጽሐፍ እናበልና ጸበቕ ምጽኣና እንገልጹሉ ኢኹም ክኸውንዩ፡ እኔ ደኣ ኣስተምኒ ሕድሪ አብ ዝጽሕፍ ስድመ ምልላይ መጽሐፍ ብምል ክቐርብም ተግዘብ ኣለኹ። ስዘዚ ምልላይ መጽሐፍ እንተዘልናሁ ኣዘዩ ዘምሕረሉ ይመሰኸኑ።

*** አብ መደብ ምልላይ መጽሐፍ ምንገር ማህር ክንድኡ ደዩ ኣገዳሲ?**

አብ ምልላይ መጽሐፍቲ ዝዝበር ምንገር ናጽም ሓብጀራዊዩ፡ ዝበከከ እዋን ኣዘዩ ዘበርሃዩ፡ እቲ አብ ዓቢይ ጽሑፍ ዝርከብ ጭውነት ኣብዚ ምዝራብ ኣይድልዮንዩ። እቲ ዝበከከ ዘበርሃ ከኣ ኣብዘም ሓዲነቲ ጽሑፍ ዘሉ ኣተሓሳሳዩ፡ ቅድሚ ብዘህን ኣገዳሕቲ ርእሶይ ምዝይ ነቲ ጸሓፊ ዘለና ንኣሕድሮ ክትጽዕን።

ኣጽዋዊ ዓምዲ አብ ጽሑፍ ዘቐርብ ኣብዚኹ ንኹሉ ሰብ ዝበጠዎ ከበኡ ዝኸኸለዩ፡ ምልላይ መጽሐፍ እንተገብሙኒ ክበክ ይኸኸል ኣይኸኸል እትኾነዩ። እቲ ምስታሪይ ብኸቐመይ ዋራል ዘበርከቡ ኮይኑዩ ዝሰማኒ፡ ኣብቲ ኢኹም መጀመርታ እየም ብተገዳሕኩ ዝተከተም ኣቐረብኩ፡ ምንገር እየም፡ ምንገር ክቐርብኩ እትዕድም ሰብ ክትመርኦ ኣገደኹን ሰናይ ፍቓዱ ከም ቅብል ወሲድኩ እትመዘኩ መወራርታት ኣለኩ። ከምርኣ ኣተሓሳሳኩ ብዘህን ስጽገሓፍ ብኣይ ከኣ ምስ ጀር መጽሐፍን ኣብ ዝኸነ ዓውዲ ዓቕሚ ፍልጠኻን ተመሳርኩን ዘሉዎ። ብዘይ ሓሳብ፡ ብዘይ ተጽዋዊ ስሙቲ፡ ብቐንዕናን ውሕልነትን ዘቐርብኩ ኢኹን ክትመርኦ፡ እኹን እቲ ደረሲ ዋራይ ዘይኸነ ከሉ ኣገዝብኩ ዕዳምኩ ኮን ሕዝባዊነቱ ዝኸነ ዝዘነ፡ እንተዘይኮይኑ ግን ብደኣ ራብኣኹን ዋራይ እትርእዩ እንተኾነ ግና ግርኡ ከምኡ ኣብ እግሪ ታተ ዘሉ፡ ጽዕኹ መጽሐፍን ዘይካ ነቲ ሕልነትኻ ዝመሰኸኩ ድኻምኻ ዝርጽ፡ ንኹይትኹሪ ዝኸነ... ክትመርኦ ኢኹ፡ እየም ኣብቲ ጸምቡኻ ዝመልና ኮን እየም ባሕርና ዘበልናሁ ምንገር ነቲ ብጽኻ ደፍረቲ ሕራይ ኣሉ ናብ መድረኽ ዝደገበ ብዘይ ቀልዓል ምንገርኩም ኣሉ።

ሓዲ ፈላጊ መጽሐፍ የላ ስዘበረ ናብቲ ቦታ ብድመዩ መጽሐፍ ከም ኣመላይ ምንገር እንታይነቲ ክፈልጥ ፈቲኑ ኣይሰጠኒን። ብዘኸነ ኢኹም ምዝዚ ከሉ ምስ ጽሑፍ ዘሉ ክበርን ምስትልን ስሙ ሰማዕ ኣይፈልገኩን። ግና ነቲ መጽሐፍ ኣብ ርእሲ ብልጫ ንኹሉ ኣለታዊ ሽግግር ቀለቡ ኣውጽኦዎ። ምንገር ፈላጊዩን ምስኡን እየም ስለ ዝበርኩ ግን ንልክሳን ምንገር ኣይተጠራበርኩን። ፈላጊዩ ግን ዓይኑ በርቢ መሰሉዩ ደድሕሩ ናብ መድረኽ ደብ።

ብድሕሩ እንን ሰንበቲን ከኣ ምንገር ክበክ፡ ከኣእሱን ብምርጫም ክበጽሱን ሰማዕኩ።

ሓዲ ካብ ፍለግት ጽሑፍ ሃገር መጽሐፍ ምልላይ ኣብ ዝተገብረ መደብውን ተሳተፊ ነይሩ። እቲ ምንገር ክቐርብውን መዘኡ ግን ከኣ ኣብቲ ዓውዲ ካብዘም ኣብ ቅድሚት ዝወጡዩ፡ እቲ ምንገር ነቲ መጽሐፍ ዋራይ ዘይካ ነቲ ከምኡ ዓይነት ጽሑፍን ጸበቕ ገደራዩ ኣለልዩዎ። ነቲ መጽሐፍ ከኣ ብኩላ መተሓሰ መዘር ኣስሊፉ ክርኦ ፈቲኑ። ድሕሩ ዝደገበ ደረሲ ብጭውነቱ ግብረ መልሲ ሂሳቡ ንዝኣሕድሮ ንኣሕድረኩይ ዘይትኸሰ መጽሐፍ ክንዲዚ ምንገር ምንገር ኣይመደሊም። ኣህ ዘይብዘለዎ

ካብ ዝበከኸኩ ክኸነ ብምህንዮ... ብምሳ ኣመሰኸኩ፡ እኔ እቲ ደረሲ ባሕሩ ንኣይ ሓደሻ ጽሑፍ ምንገር መጽሐፍ ኣብ ዘቐርብኩ ኢኹም ኹሉ ተሳተፊ ነይሩ። ካብቲ መጽሐፍ ከይጠረ ዕጽዘል ብምሳ ኣተሓደማ ፈራሕት ገደራ ከምልጥ ተግዘብኩ። ክንዲቲ ንፈትዎ ደማ ክብርኩ። ዋላ ደኣ ደምር መዘከሉ ነቲ ኣብ መጽሐፍ እቲ መጽሐፍ ዝሰረ ብጽኽም ኣይትቐተሉን ዘመህ ምስኡን ደረሲ ምርኮብ ብምርኮ፡ ‘ድሓን ይቐረ ኣለልኩ ኣለኹ’ ይብሉ እንተዘረኩ ንኣና ግን ምንገር እንተኾይኑ መምገኡ ምወጽኦ ምኳን ገርና ገርድኦ ግዲ ጸሓፍ ብኩላ ክብርኩ ኣሉ። እዚ ንኣሕድሮ ደረሲ ኣብ ፈላጊ ሰርሖ ኣብቲ ክመረረሉ ዘኸኸል ሕልና ዘሉ ግዜ እንተዘይተሓረሙ ኣይመደሙን ስሙ ኣብ መዝገብ ደረሲ ሃገርና ምዃሩ ፍጽም ምስ ኣሕርሱ ብኣመዳኹ ከምዃ

ሓዲ ቀላሉ ሓዲ ፈውላ፡ ቀላልና ቀለሶና ንኣሰ እንተዘይረከብኩ ኣይጸገንኩ ኣይንተወድንዎን። ምናልባት ንኣውታዊን ኣለታዊን ሽግግር ናይቲ መጽሐፍ ምቕራብ ምስ ዕዳጋ ናይታ መጽሐፍ ተሓሳሲ፡ ዝመጽኦ ምዃንዩ ኣሉ። ሓዲ ምዝራብ ቀምሻ ኣይዩ ዓገድኡዩ ዝመሰኸኒ፡ ግዲ ሓዲ ኹሉ ቅድሚ እቲ መጽሐፍ ኣብ ዝበጸከ ምዝርኮ ነቲ ትኣምሉ ፈላጊ ኣቐዳምካ ከተርእዮ ክህ እቲ ጫፍ ዓቕምኻ ክትድኽመኻዩ ዝዝዩ፡ ኣብዚ ቅሓ ርድኣት ኣርካዮት ኣዘዩ ወጪዩ ካብ ኣርእሰቲና ንኹይኸደኡ ግን ንኣሕድሮ ግደዩ።

ከም ርእሶይ ኣብ ምልላይ መጽሐፍ ብኣይ ነየም መዝገብናን ንኣሕድሮ ጽሑፍ ምንገር እንተዝተርፍ ዝኣይኸ ኮይኑ ይሰማኒ። ኣብ ምልላይ መጽሐፍ

እታ ልምድቲ ከይና ዘላ ‘ተመሳሪ’ ወይ ምስኡምቐርን መልሶን ዋራይ ክኸርብ እትልኩ፡ እዚ ክኸል ካብቲ መጽሐፍውን ይጸበብዩ። ምናልባት ምህሉ ዝኸይድ ዓቢይ ጽሑፍ ብምህም ተመሳሪ ናይ ምልወዋዕ ስድል ክፍጠር ምስ ተኸሎ፡ ወይውን ንኣብነት ናይ ሓዲ ዘነታ መጽሐፍ እንተኾይኑ ብዘህን ሓዲ ዘነታ ሓዲ ኣስተምህር ክኸርብ ምናልባት ናይ ግዝግዝ መጽሐፍ እንተኾይኑ ኹሉ ናይ ዓቢይ ንግምቲ ግዝግዝታት እናተሃበኩ ናይ ምስኡምቐር ኢኹም ክፍጠር ይኣልኩ።

እቲ መጽሐፍ ደኣ መሕን ይምገም? ኣብታ ናይ ምልላይ ኢኹም ብኩላ እትል ምንገር ይቐርብ ደዩ ኣይቐርብን

እመራዊር፡ ብወይወይ ኣመና ዝውሕድ ኮይኑዩ ዝሰማኒ፡ ደረሲ ብኩላ ካብ መጽሐፍ ክመዝር ይደሊ እንተኾይኑ መጽሐፍ ኣብ ዕዳጋ ድሕሪ ምዝርኮዩ ዋላ ድሕሪ ዓመት ይኸኑ ናይ ምንገር ኢኹም ክፈጥር ይኸኸልዩ። ነቲ መጽሐፍ ብኹሉ ዓይኒ ዝምገሙ ሰኹ ዓይሙ ክዘር ይኸኸልዩ። ምናልባት ንኣሕድረኩ ወይ ኣገዝብኩ ሓቕ ምህሊ ናይታ መጽሐፍ መን ይገብር? ዝበል ሕዮ ክሰል ይኸኸልዩ። ከምዚ ኣብ ምዃ ምልላይ ንኹሉ ተወልልና እንመርኦ ዝበርና ጽሑፍ ከኣ ኣገዝብዩ መምህርን እንተተባህለ ካብ ሓዲ ኣይራተኸን፡ ኣገዝብ በዩና መወቀኒ ኣና ኣትሓትና ክንርእዩ ሕራይ ምናልባት ከኣ ንኣሕድረኩም ከበጠው ዝደልዩ ናይ ገዝብ ጽሑፍ እንተዘበሉም ከምዚ ኣብ ፈልምታት ሃገርና ደረጃ ናይታ ፈልም እናረጸፍ ብፍታውና እንኣትዎ ኣብ መጽሐፍውን ደረጃ ዝህበ ልክዕ ከም ኮሚተ ደረጃታት ፈልም ኣርካራ ሓዲ ኮሚተ ወይ ትኣል ክኸውም ዝኣይኸ ይመሰኸኑ። ምውዲ ስጽገኡ ኣተሓደርም መደባት ኣብ ጋዜጣ ፈደላን ተለኸኸኩን ዘቐርቡ ጋዜጠኛታትን ኣዳሎ-ቲንውን ብዘይ ስጽገኡ ግዜ ሂም እንተዝበርኩልን ንዚኣ ዝኸውን ፍሉይ መደብ እንተዝደፍኡን ኣበርክቡሉ ቀለል ኣይምዃን። ንዘሉም እየም ጽሑፍን ስድራብት ስጽገኡ ሽግግር ኣገዝብኩን ክትፈልዩ ናይ ባሕርና ናይ ህዳን ኢኹም ትኣረፍኩም እናፈጠርኩም ክበጽግ ክትወጡ ይመሰኸኑ።

*** አብ መልክዩ ምልላይ መጽሐፍ?**

ግዜ እቲ ኣዘዩ ዝኸነረ ሃብቲ ናይ ዝኸነ ሰባ፡ ምልላይ መጽሐፍ ኣብ ዝዝበር መደባት ልክዕ ኣብ ሰንቲ ዝድምር ዳርጋ ኣይርከብዩ። እቲ ድሕሪ ፍርቂ

A man with dark hair and a mustache, wearing a red and white tracksuit with a blue collar, stands outdoors. He is looking directly at the camera. The background is slightly blurred, showing other people and a grassy area.

ኮማንድ ቤት ፍርድ 4 አስመራ

ከሳሊት ወንጌላዊት ሉተራዊት ቤተክርስቲያን ኤርትራ፡ ወኪል አቶ በረኸት ተኸሉ፡ ተኸሳሲ አቶ አማኑኤል አዩነው ብግዝያዊ ምስክር ወረቀት ቁ/123364 ብመወከሲ ቁ.125638/39 ዋንነት ዝተረጋገጸሉ ገዛ አብ ከተማ አስመራ ዞባ 09 ምምዕ4 ዝርከብ ንብረት ተዓጽዖ ስለዘሉ፡ ተኸሳሲ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ን21/9/17 ኣብ ቤ/ፍ ቅረብ። እንተዘይቀራብካ ኣብ ዘየለኻሉ ክውሰን ምዃኑ ነፍልጥ።

NOTICE

Notice is hereby given to the public that “AJET Private Limited Company” has been formed among the following members.

A) Shareholders

NAME	NATIONALITY	ADDRESS	SHARES	VALUE of SHARES
Mr. Ghebregziabher Tesfamichael Weldegiorgish	Eritrean	Asmara	600	600,000
Mrs. Ajet Kubrom Zeremariam	Eritrean	Asmara	600	600,000
TOTAL			1,200	1,200,000

B) The head office of the company will be in Asmara and branch offices may be opened anywhere within and outside Eritrea.

C) The total fully paid up capital of the company is Nakfa one million and two hundred thousand (1,200,000.00) divided in to one thousand two hundred (1,200) shares of par value of Nakfa ten thousand (10,000.00) each.

D) The business purposes of the company shall be:

- ❖ To engage in the manufacturing of bakery, pastry, ice cream and biscuit, pasta, water treatment, beverage production, and other processed food products, in the business of services industry like hotel, bar and restaurant
- ❖ To engage in the business of general trade activities, import/export, commission agent or representation of manufacturer and traders, wholesale, and retail of related activities.

Generally to carry out any other activities related to its object and purposes or any profession or services connected with or ancillary to the general business of the company.

E) Mr. Ghebregziabher Tesfamichael is appointed as the general manager for unlimited period of time.

F) The period for which the company is established is unlimited.

AJET PRIVATE LIMITED COMPANY

ብስራት ንኹልኹም ዓማዊል ዶልቸ ሺታ።
ዛኤር ሓ.ዝ.ብ.ግ. ከም ወትሩ ዓማዊሉ ንምሐጻስ

ስናይ ክራማት እናተመዳ
ዓቢ ምጉዳል ዋጋ ከምዝገበረ ከበስረኩም ይፈቱ።

30% ምጉዳል ዋጋ ኣብ ኩሉ ፍርያትናን ኣብ ናይ ገዛ ኣጭርቕቲ (ዓለባ)

ዞባ ዓንሰባ ክረብ

ኣቶ ወርዕ ፍረ ወርዕ፡ ተጽዋዒ ኣቶ ቃልኣብ ወልደሰላሴ መሓረዝጊ ናይ ውክልና ምስራዝ ጉዳይ ስለዘሉ፡ ተጽዋዒ ኣድራሻ ስለዘይተፈልጠ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ን28/9/17 ኣብ ቤ/ፍ መልሲ ሒዝኻ ቅረብ። እንተዘይቀራብካ ኣብ ዘየለኻሉ ጉዳይ ክረኣ ምዃኑ ነፍልጥ።

ወ/ሮ ለተኸ.ዳን ገብረክርስቶስ ዓለ+6፡ በዓል ቤተይ ኣቶ ሃብተ መስመር ኣብ ክረን ዝርከብ ብጽሒቶም ዝኾን ዘይንቀሳቸሰ ንብረት ትካል ከምኡ'ውን ኣብ ባንክ ዘሎ ቅመ-ዋ ገንዘብ ብውህብቶ ስለዝገበና፡ ውህብቶ ይጽደቅልና ስለዝበላ፡ ዝቃወም እንተሉ፡ ን19/9/17 ኣብ ቤ/ፍ ይቅረብ።

ዞባ ደቡብ ደቀምሓረ

ለተኣምላኽ ብርሃነ ኣምላክ ምባል ተሪፉ፡ ለቲ ብርሃነ ኣምላክ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለት፡ ዝቃወም እንተሉ፡ ን26/10/17 ኣብ ቤ/ፍ ይቅረብ።

ባሕሪ ነጋሽ በራኺ ወልደገብርኤል ምባል ተሪፉ፡ ነጋሲ በራኺ ወልደገብርኤል ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለ፡ ዝቃወም እንተሉ፡ ን9/10/17 ኣብ ቤ/ፍ 2ይ መጋኢያ ይቅረብ።

ዛይድ ተስፋጋብር ሓድጉ፡ ተጽዋዒ ነፍ/ዘርእሰናይ ወልደማርያም በ/ቤቱ ለታይ እንድርያሱ፡ ናይ ኣባነት ክሲ ተመስራቲ ስለዘሉ፡ ተካእቲ መዋቲ ዘርእሰናይ ወልደማርያም ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ን 26/10/17 ኣብ ቤ/ፍ ይቅረብ። እንተይቀረም ኣብ ዘየለውሉ ጉዳይ ክረኣ ምዃኑ ነፍልጥ።

ብጥግዚታ ኤልሳ ዋዑምዝጊ ኣቢላ፡ ት/

ዕድመ ፊልማዊት ግርማይ ኣባተ ምባል ተሪፉ፡ ፊሽን ግርማይ ኣባተ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለት፡ ዝቃወም እንተሉ፡ ን26/10/17 ኣብ ቤ/ፍ 1ይ መጋኢያ ይቅረብ።

መንደፈራ

ዘውዲ ገብረማርያም መንኣመኖ ምባል ተሪፉ፡ ሳሌም ገብረማርያም መንኣመኖ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለ፡ ዝቃወም እንተሉ፡ ን19/10/17 ኣብ ቤ/ፍ ይቅረብ።

ዞባ ጋሽ ባርያ ሻምብቆ

ጌሹ ዓሊ ሸንግርፎ ምባል ተሪፉ፡ ኣቶ ዓብደላሂ ዓሊ ሸንግርፎ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለ፡ ዝቃወም እንተሉ፡ ን5/10/17 ኣብ ቤ/ፍ ይቅረብ

ኣመና ሓገዝቲ መጻሕፍቲ

ንተመሃሮ 6ይ፡ 7ይ፡ 8ይ ክፍሊ

4 ዓይነት ትምህርቲ [ስነ-ቋጽሪ፡ እንግሊዝኛ፡ ሳይንስ፡ ማ/ትምህርቲ] ኣብ ነፍሲ ወከፍ መጽሓፍ Essential (ኢስንሺያል)

6ይ ክፍሊ

Essential

Grade 6

- Mathematics
- English
- Science
- S. Studies

7ይ ክፍሊ

Essential

Grade 7

- Mathematics
- English
- Science
- S. Studies

8ይ ክፍሊ

Essential

Grade 8

- Mathematics
- English
- Science
- S. Studies

ስለስቲኤን መጻሕፍቲ፡ ኣብ ክፍሊ ኹነ ኣብ ገዛ፡ ብውልቂ ወይ ብጉጅለ፡ ዝደለኹምዎ ዓ/ትምህርቲ ኽትመሃሩ፡ ከተጽንዑ፡ ከትውከሱን ከትፍተኑን ኣዝዩን ይሕግዛ!

ንዝያዳ ሓበሬታ፦

07142402/ 07461121

NOTICE

Notice is hereby given to the public, in that, pursuant to the shareholders resolution of July 20, 2017 Ato Tsehaye Yehdego Zigta has been reappointed as the manager of AGECA (Eritrea) P.L.C for indefinite period effective as of Nov 24/2015.

AGECA (ERITREA) P.L.C

ምስጋና

ብድንገታዊ ሞት ወድና ጠዓመ ተክለዝጊ ዝተሰመዓና መሪር ሓዘን እናገለጽና ካብ ኡጋንዳ ሬሳ ዘፋኖኹም ክሳብ ዛውል ንኡስ ዞባ ድባርዋ ሬሳ ዘብጸሕኩም ሓመድ ኣዳም ዘላበሰኩምና ብእኣኣል ዝተመላለሰኩምን ዘጸናንዕኩምናን ፈተውትን ቤተሰብን የቐንየልና ሕሰም ኣይትርከቡ እናበልና ሓዘንና ከምዝግጸና ንገልጽ።

ወላዲቱ ወ/ሮ ሚዛን ገረመልድ
ሰድራቤት ነፍ/ ኣቶ ተክለዝጊ ሃይለማርያም ምስ
የሕዋቱን ምስ ምሉኣት ሰድራቤትን

ብመስዋእቲ ወድና ኢሲያስ ምኪኤል ተኸሰተ፡ ኣባል 20 ዙ/የ/ ኣገልግሎት ዝተሰመዓና መሪር ሓዘን እናገለጽና፡ ኣብ መቐብር ሓርበኛታት ኣስመራ ዘቃበርኩምናን ኣብ ገዛና ዝተመላለሰኩም ከምኡ'ውን ካብ ውሽጥን ወጻኢን ብተሌፎን ዘጸናንዕኩምናን የቐንየልና ሕሰም ኣይትርከቡ።

ኣቦኡ ኣቶ ምኪኤል ተኸሰተ
ኣደኡ፡ ወ/ሮ ዛይድ ዑቕባጋብር
ምስ ምሉኣት ሰድራቤት

ብሞት ኣዚና እንፈትም ሓውናን ኣቦናን መምህር ሃዲስ ሃብተማርያም፡ ዝተሰመዓና መሪር ሓዘን እናገለጽና፡ ኣብ ወጻኢ ኣብ ግዜ ሕማሙ ዝበጸሕኩም፡ ኣብ ስነሰርዓት ቀብሩ ዝተሳተፍኩም፡ ኣብ ማይ ልቡስ ዝተገብረ መልቀስ ምሳና ዝወግልኩም፡ ኣብ ገዛና ኣስመራ ብምምልላስ ከምኡ'ውን ካብ ወጻኢ ሃገር ብተሌፎን ዘጸናንዕኩምናን ቤተሰብን ፈተውትን የቐንየልና ሕሰም ኣይትርከቡ እናበልና ምስጋናና ነቐርብ።

በዓልቲ ቤቱ ወ/ሮ የሺሃረግ ግርማይ
ደቁን ምሉኣት ሰድራቤት
ነፍ/ግራዝማች ሃብተማርያም ገ/ሂውትን
ነፍ/ወ/ሮ ፍልፍሉ ገ/ማርያም

ብሞት ኣዚና እንፍቅራ ኣደና ወ/ሮ ሰማይነሽ ተወልደብርሃን፡ ዝተሰመዓና መሪር ሓዘን እናገለጽና፡ ኣብ ዓዲ ቐይሕ ሓደግቲ ን/ዞባ ሰገነይቲ ዘቃበርኩምና፡ ኣብ ገዛና ተመላለሰኩም ካብ ውሽጥን ወጻኢን ብኣኣልን ብተሌፎን ዘጸናንዕኩምናን ቤተሰብን ጎረባብትን ፈተውትን ሕሰም ኣይትርከቡ እናበልና ምስጋናና ነቐርብ።

ምስ ደቃን ምሉኣት ሰድራቤትን

ብድንገታዊ ዕረፍቲ ነቅሮ ስፖርታዊ ወድና ጽንዓት ሰመራ፡ ዝተሰመዓና መሪር ሓዘን እናገለጽና፡ ሬሳ ብምልኣኽን ቤተክርስቲያን ቅዱስ ሚኪኤል ከሰላ ድማ ብጸሎት ፍትሓት ብምግባር ኣብ ዒላበርዒድ ሬሳ ብምቐባልን ከተማ ምጽዋዕ ዘቃበርኩምናን ፈተውትን ክለብ ቸመንቶን ብኣኣልን ብተሌፎን ብምድዋል ዘጸናንዕኩምናን ሕሰም ኣይትርከቡ እናበልና ሓዘንና ንግጹ።

ኣቦኡ ኣቶ ሰመረ ባይሩ
ምስ ምሉኣት ሰድራቤት

ብሃንደበታዊ ሕማም ብሞት ዝተፈለየና ክበር በዓል ቤተይ ኣቶ ገብረመስቀል ዓንደማርያም ኣጎሰማይ፡ ዝተሰመዓና ሓዘን እናገለጽና፡ ክሳብ ሰሓሕ ብምኻድ ሓመድ ዝለበሰኩም ኩልኹም ብፍላይ ድማ ሊቃውንትን ካህናትን ደብረግዕዛን መድሃኔኣለም ኣስመራ ከምኡ ውን ቤተሰብን ፈተውትን ካብ ወጻኢ ብምድዋል ዘጸናንዕኩምናን ኣብ ገዛና ብምምልላስ ናይ ሓዘንና ተኻፊልቲ ዝኾንኩም፡ ኣሕዋት ቤተሰብ ፈተውቲ የቐንየልና ሕሰም ኣይትርከቡ እናበልና ሓዘንና ከም ዝግጸና ንገልጽ።

በዓልቲ ቤቱ ወ/ሮ ለቱ ሸቃ ሞሳዝጊ
ምስ ምሉኣት ሰድራቤት

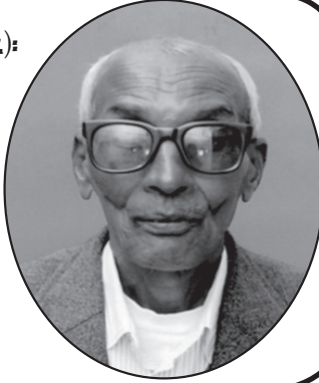

ብሞት ክብርቲ ሓብትና መብራት ተስፋይ ወልደየውሃንሴ ዝተሰመዓና መሪር ሓዘን እናገለጽና፡ ኣብ ግዜ ሕማማ ዝበጸሕኩምናን ክሳብ ቶራት ን/ዞባ ድባርዋ ብምኻድ ዘቃበርኩምናን ኣብ ገዛና ብምምልላስ ከምኡ'ውን ካብ ውሽጥን ወጻኢን ብምድዋል ዘጸናንዕኩምናን የቐንየልና ሕሰም ኣይትርከቡ እናበልና ሓዘንና ንግጹ።

ምሉኣት ሰድራቤት

ብዕረፍቲ ኣቦና ኣቶ የውሃንስ ተስፋማርያም ባህታ (ሸግርኒ)፡ ዝተሰመዓና ሓዘን እናገለጽና፡ ኣብ ጸዓዘጋ ዘቃበርኩምናን ብኣኣልን ብተሌፎን ዘጸናንዕኩምናን ሓዘንና ከምዝግጸና ንገልጽ የቐንየልና።

በዓልቲ ቤቱም ወ/ሮ ለተሰላሴ ተስፋጋብርን
ሰድራቤትን

ክበር ናይ ዕድመ በዓል ጸጋ ኣቦና ኣቶ ፍሱሓጽዮን ደሞዝ ኪዳኑ፡ ብሞት ካብ'ዛ ዓለም ስለዝተፈለየና፡ ኣብ ስነሰርዓት ቀብሮም ዓዲ ኣሕደሮም (ሰሓርቲ) ዘቃበርኩምናን ኣብ ገዛና ዝተመላለሰኩም ከምኡ'ውን ካብ ውሽጥን ወጻኢን ብተሌፎን ዘጸናንዕኩምናን ሕሰም ኣይትርከቡ የቐንየልና

ምሉኣት ሰድራቤት

ብሞት እንፍቅሮ በዓል ቤተይን ሓውናን ኣቶ ቱድሮስ ሓድጉ ኣርኣይ፡ ዝተሰመዓና መሪር ሓዘን እናገለጽና፡ ካብ ሸወደን ሬሳኡ ብምቐባልን ክሳብ ዓዲ ሎጎ ንኡስ ዞባ ድባርዋ ብምኻድ ዘቃበርኩምናን ከምኡ'ውን ናብ ገዛ ብምምልላስ ካብ ውሽጥን ወጻኢን ዘጸናንዕኩምናን ሕሰም ኣይትርከቡ እናበልና ነመሰግን።

ምሉኣት ሰድራቤት
ነፍሰሄር ሓድጉ ኣርኣይ

ብሞት ኣዝዩ ዘፍቅሮ ክበር በዓል ቤተይ ኣቶ ተክለኣብ ተክለሃይማኖት (ወድ-ወርቅስነ)፡ ዝተሰመዓና መሪር ሓዘን እናገለጽና፡ ክሳብ ዓድ ንፋስ ብምኻድ ዘቃበርኩምናን ኣብ ገዛ ብምምልላስ ካብ ውሽጥን ወጻኢን ብተሌፎን ብምድዋል ተኻፊልቲ ሓዘንና ብምዃን ዘጸናንዕኩምናን ቤተ ሰብን ፈተውትን ሕሰም ኣይትርከቡ እናበልና ሓዘንና ከምዝግጸና ብኣኽብርቲ ንገልጽ።

በዓልቲ ቤቱ ሳባ ገብረሰላሴ
ምስ ደቁን ምሉኣት ሰድራቤትን

ሰ/ኮርያ ንኣመሪካ ብሚሳይል እተጥቅዓሉ ግዜ ኣነጺራ

ሰሜን ኮርያ ነታ ኣብ ምዕራባዊ ፓሲፊክ እትርከብ ግዛት ኣመሪካ ዘኸራረመ ደሴት ገዋም ብሚሳይል ንምድሃብ ኣብ መሓርቕ ናይዚ ወርሒ ወጥና ከተጻፍ ምዃና ኣፍሊጣ።

መዝገብታውያን ማእከላት ዘና ሰሜን ኮርያ ስማሊ ኣብ ዝተሰራረሙ ኣብ ቅድሚያ 120 ዓመት ግዛት እዞና ዝሰራረመ ደሴት ብሓርብ ናይ ማእከላይ ርስቶት ባሕርይ ሚሳይል ንምሓድ ዝድረድሩ ወጥና ምስ ተፈሪ፡ ንክፈርቅ ናብ መሪሒታ ሃገር ከም ጅምቡኡ ክቅርብ ምዃን ገለጸ። እቲ ንመዋቃሪ ተቐላብ ዘሎ ሚሳይል ንዋሳኢ 12 ገደባት ከም ዝኸኸሉ ዘመልከታ እቲን ማእከላት ዘና ንሰሜን ጃፓን ሰነጠቕ ኣብታ ደሴት ንዝርከብ ወተሃደራዊ ዓላማታት ኣመሪካ ክወቅድ ምዃን፡ ንኣዚ ሰራዊታት ሃገር - ጅራል ከም ራክብም ብምጥቃስ ወሲኸን ሓበረ። ብመሳሪት እቲ ጅራል ዝሞተ ሓበረት እቲ ሚሳይልት 3,356.7 ከለሚተር ተጻዝኖ ኣብታ ደሴት ንዝርከብ ወተሃደራዊ ዓላማታት ክወቅድ 1,065 ካልኣታት ባራይ ክወሰድ እዩ። “ንመሪሒቲ ኣመሪካ ክርድኦም ዝክኸል ቋንቋ ወተሃደራዊ ሓይሊ ባራይ እዩ” ዝበለ እቲ ጅራል ፕሪዚደንት ዶናልድ

ትራምፕ ኣበዚ ዝተሰራረመ ሳልሳይ፡ ኣገጽ ሃዱ ዘኸም መጠከታታት ትርጉም ኣልቦ ምዃን ኣረጸኡ።

እታ ሃገር ዝተሰራረመ ወርሒ ንፈላጊ ግዜ ናይ ሃይሕ ርስቶት ባሕርይ ሚሳይል ድሕሪ ምውጥ፡ ባይቶ ጸጥታ ኣብ ልዕሊ ዝተረፈ ማዕቀብ ኣጸገው ከም ዘሎ ይሕበር። እቲ ማዕቀብ እታ ሃገር ኣብ ሰደድ ናርዶታ ዓመታዊ ክትረኽቦ ንዘኸኸሉ ኣሰታት 3 በልዮን ዶላር እቶት ብተደ ሰሶ ከቡድሎ ምዃን ደማ ክኣሊታት ስብሐብ የረድኡ። ኣብ መገን ኣመሪካ ሰሜን ኮርያን ተፈጠሩ ዘሎ ሓይል ወተሃደራዊ ምትፍናኑ ጸጥታን ርክብን ዓለሙ ንኣደጋ ናብ ዘቃልዕ ኣገሬት ከምርከብ ብተሓት መሪሒቲ ሃገራት ዓለም ስጉምታዊ ይገልጹ ኣለው።

ልዕሊ 160 ሺሕ ህዝቢ ከም ዘለዎ ዝገለጸ ደሴት ገዋም፡ ሓዲ ሰሶ ኣብ መሬታ መጻኢ ሰራዊት ኣመሪካ ከም ዝኸኸሉ ይሕበር። ኣብታ ደሴት ኣሰታት 7 ሺሕ ወተሃደራት ብካሕሳዊ ጸገት ዝክብዩሉ ሓይሊ ፈጥኖት መሪሒብ ትሕተባከሩ ካሕሳዊ ኣጽዋር ዝገለጹ ቢ.52 ዝድህቡን ስነ-ሰራዊታዊ ድምር ንፈርቲ ዓክሲደን ከም ዘለዎ ይገለጻ።

ተወሳኺ

ኣብ ዕድሙ መጽሓፍ ዝርከብ ቻይናዊ ሰል ሃብቲ እዩ፡ ዝተሰራረመ ሰሙን ኣብ ጀጃ - ሰዊርኣንድ ናብ ሓዲ ዝኸረሰ ሆቴል ይኣትወልኩም፡ መጽሓፍ ምስ ሓዘ ዋህኪ ከምኣሉ ንኣሕደቲ ይኣዝዩ፡ ንኣብ ከኣ ዋጋ ሓንቲ መሳኪዶ ዋህኪ 10 ሺሕ ዶላር ምዃን ይሕበር፡ “ዋጋኡ ፈለጠኡ እዩ ዝገለጸኩን ዘለኹ” ብምሳሌ ዝገለጸ ከምኣሉ ደገሙ ይገብረ። ብድሕሪዚ ኣብቲ ብሽታትን ፋብሪካ ኣብ 1878 ከም ዝፈረመ ዝተገለጸ ጥንታዊ ዋህኪ - ሓንቲ መሳኪዶ ብምሳሌ 9,999 ሰዊዝ ፍራንክ (10 ሺሕ ዶላር) ካሻ ከይሉ ይወጽዖ፡ ተግባራት ብኡ ንቡሉ መደብ ዛባ ማእከላት ዘናታ ሃገር ከይቲ ቀንድ፡ ኣብ 2014 እውን ብቲ ስታትስቲካዊ ፋብሪካ ዝፈረመ ጥንታዊ ጥርመሽ ዋህኪ፡ ኣብ ሆገገ ኮግን ንጨረታ ወራዱ - ብ630 ሺሕ ዶላር ከምእተኸፈነ ይሕበር።

ብሪታንያ ንሕ/ኤውሮጳ 40 ቢልዮን ዩሮ ክትከፍል . . .

ኣብ ሕብረት ኤውሮጳ ናይ ምውጻእ መሳርሕ ጀሚራ ዘሉ ብሪታንያ ኣምላኦ ናይ መፋኸራ ነቲ ሕብረት ክኸብ 40 በልዮን ዩሮ (47.1 በልዮን ዶላር) ክትከፍሎ ቅርብቲ ከም ዘሉ ማእከላት ዘናታ ሃገር ሓበረ። ዝተገለጸ ተለግራፍ ዝተባሕሰ ጋዜጣ ንወሳኢ ሰባሳሳ ሰባሳሳ ሃገር ብምጥቃስ ኣብ ዝርከብኩሉ ሓበረት ብሪታንያ ኣብ ሕብረት ኤውሮጳ ናይ ምውጻእ መሳርሕ

ኣብ መጋቢት 2019 ምስ ዛግሙቶ ኣብ ዝቐጸል ሰላሳ ዓመት 30 በልዮን ዶላር ክትከፍል ቅርብቲ ምህዋ ገለጹ፡ ድሕሪ ምውጻእ ምስቲ ሕብረት ንምጥቃስ ክትከፍሎ እንተክኣሉ ነቲ ዝተረፈ 10 በልዮን ዶላር ከተሰቦ ከም እትክኸል'ውን እታ ጋዜጣ ወሲኻ ሓበረ። ብመሳሪት ሓበረት ኤውሮጳ ኣብ ብሪታንያ ዝተኮ ዘሎ መጠን ገዝብ ኣብ 50 ክኸብ

60 በልዮን ዩሮ ክኸውን እንኣሉ ብሪታንያ ደማ ኣብ 40 በልዮን ዩሮ ንወሳኢ ክትከፍል ፈጽማ ከም ዘይትደሊ'ዩ ተመልክት። ብሪታንያ ኣብ መጽኢ ምስ ሕብረት ኤውሮጳ ንምጥቃስ ወሳኢ ንምጥቃስ ኣብ ስምምነት ክትከፍሎ እንተ ዘይከኣሉ ምስቲ ሕብረት ዝህዋ ንምጥቃስ ዝምድና ብመምርሒታት ዓለማዊ ውድሃን ንምድ ክቐድስ ከም እትደሊ'ዩ ዝገለጸ።

ኮሚሽን ምርጫ ኬንያ ንክሲ ራይላ ኦዲንጋ ይነጽግ

ኮሚሽን ምርጫ ኬንያ ቀንዲ ተቐናጽኦ ፕሪዚደንት ኣሁሩ ኬንያታ ዝኸኸሉ ራይላ ኦዲንጋ ንዝቐርቦ ዘሎ - ኣብቲ ምርጫ ምድንጋራት ከም ዝተፈጸመ ዘመልክት ጥርጉን ገለጸ።

ተለፊ ናይቲ ኮሚሽን እዚ ትሕባ ንጋዜጠኛታት ኣብ ዝሞተ ሓበረት ኣገጠቡ ናይቲ ዝተኸደ ምርጫ ኣብ ክሉ ከርኖንት ሃገር ርክብ ከም ዝሰራ ገለጸ። ወዲ 72 ዓመት ራይላ ኦዲንጋ ኣቐዲሙ ንድገቱ ኣብ ዘኸም መጽሓፍ ሰባሳሳ ፕሪዚደንት ኣሁሩ ኬንያታ መገን ሰባሳሳ ናይቲ ኮሚሽን ተጠቒሞ ንምጥቃስ ናይቲ ምርጫ ብምርኣ፡ ነቲ ወጽኢት ከም ዝቐድሞ ሓበረ። ድገቱ ናብ ቅርንታ ወዲም ተቃውሞ ከምዓ ደማ ጸዋ-ነይቲ፡ ድሮውን ብዘተታት ኣብኣት ዝቐድሙ ድገቱ ኣብ ዝተፈለገ ከጠታት'ታ ሃገር ተቃውሞ የይዱ ብምህዋም እቲ ከታት ናብ ምፍሃስ ደም ከምርከብ ብተሓት ወገን ስጉምታዊ ይገልጹ ኣለው። ከምቲ ናይ ዝተሰራረመ 2007 ህወሃት ከይኣሰት ኣብታ ሃገር ተዋፈሪም ዘለዉ ኣሰታት 180 ሺሕ ኣየሉ ጸጥታ፡ ኣብ ልዕሊ'ቶም ተቃውሞ ዘይዱ ዘለዉ ድገቱ መጠኡ ዝተሰራረመ ሓይሊ ከይጥቀሙ ከኣ እየም ወገን ኣተሓሰቦም። ኮሚሽን ምርጫ ኬንያ ብዘደረገ መጽሓፍ

ምቐዳር ደም፡ ወዲ 55 ዓመት ፕሪዚደንት ኬንያታ ብ54.3% ደምጺ ይመርክ ከምሃሉ፡ ራይላ ኦዲንጋ ደማ ብ44.8% ደምጺ ይሰቦ ከምሃሉ የመልክት። እዚ ከኣ ኬንያታ ኣብ ቀዳማዊ ዘርዶ ምርጫ ብፊልክ ተግደቲ ከምሃሉ ዘርኢ ምዃን እቲ ኮሚሽን ወሲኹ ይሕበር። ኬንያታ ኣብ 2013 እውን ንኦዲንጋ ሰፍሪዎ ከይሩ እዩ። ኣሁሉም እንተክኣሉ'ውን ኣብ 1960ታት ቀንዲ ናይ ፖለቲካ መቐናቐንቲ ከም ዝገለጹ ዝጠቐመሉም። ራይላ ኦዲንጋ ኣብ 2007 ኣብ ዝተኸደ

ምርጫ ብፕሪዚደንት መዋይ ከቢኪ ንዝወረደ ሰራት ምቐል ምስ ኣብ ብዘተኸሰት ህዝባዊ ምርጫ፡ ልዕሊ 1,100 ሰባት ከም ዝተቐትሉን ካልኣት 600 ሺሕ ደማ ከም ዝተመዘለን ናይ ሽዑ ጸብዓት የረድኡ።

ኮሚሽን ምርጫ ኬንያ ናይ መወጻታ ወጽኢት ናይቲ ምርጫ ኣብ ወሻጢ ሽዑት መጽሓታት ብመዋይ ክገባር ምዃን ይሕበር። ኣብቲ ፕሪዚደንታውን ባይቶኣውን ምርጫ ልዕሊ 14 ሺሕ ሕጹዮት ይወግዱ ከም ዘለዉ ጸብዓት ይሕበር።

እስራኤል ንትሕተ-ባይታኣዊ ሓጽር ወሽመጥ ቃዛ ተቀላጥፎ

እስራኤል መሳርሕ ናይቲ ሰልካ ፍልሰጣውያን ስጉምታት ንምጥቃስ ብዘበል - ምስ ወሽመጥ ቃዛ ኣብ ዘርኸበ ዶብ እትሃጸ ዘሉ ናይ ትሕተ-ባይታ ሓጽር ተቀላጥፎ ከምሃሉ ቢሲሲ ሓበረ።

እቲ ን64 ከለሚተር ዝዘርጋሕ ሓጽር ኣብ ባይታ 40 ሜትር ንታሕቲን 6 ሜትር ንወሳኢ ቁመት ክህሉ ምዃን፡ ኣዘዘቲ ሰራዊታት ሃገር ሓበረ። እቲ ኣብ ዝመጽእ 2019 ክዘመ መደብ ተታሓዘቲ ዘሎ ዝፍ ፕሮጀክት ብጠቐላ ሰላሳ በልዮን ሽልሊ (833 ሚልዮን ዶላር) ወጽኢታት ክተሓት ምዃን ደማ ወሲኹም ይገልጻ። ሰራዊት እስራኤል ድሕሪቲ ኣብ 2014 ምስ ስጉምታት ወሽመጥ ቃዛ

ዘደድ ከፍት፡ እየም ስጉምታት ትሕተ-ባይታዊ ገረዶታት ተጠቒሞ ኣብ ልዕሊ ሃዱ ክፍጽምም ዝገኘሉ መዋቃሪታት ብኣጋሉ ንምርኣ፡ ኣብ ተጠቐሞ ከም ዝርከብዩ ዝሕበር።

ኣብ እዋንቲ ን50 መጽሓታት ዝቐጸለ ከፍት ብተሞሽ ዝገለጸ ስጉምታት ባሕሪም ብጠቐሞም ገረዶታት ኣብሉም ናብ ወሻጢ እስራኤል ብምኣታው 12 ወተሃደራት ከም ዝቐተሉ ይዘበር። እቲ ከፍት ምስ ተዛዝመ ሰራዊት እስራኤል ኣብ ቃዛ ተጠቢ-ናብ ሃዱ ዝኣቲ 32 ገረዶታት ከም ዝርከብን ንምህሉ ከም ዘወግን ይገልጻ። ኣብቲ ብደቡብ ደቡብ ነፍሲቲ ወጽኢ ተሰገዩ ዝተኸደ ግድታት ብወሕዱ

2251 ፍልሰጣውያን ክቐተሉ ከለዉ፡ ካልኣት 11,231 ደማ ቁሳሉም። ብመዝ እስራኤል ከኣ 6 ቢሮደን 67 ወተሃደራትን ክቐተሉ ከለዉ፡ ካልኣት 1,600 ደማ ቁሳሉም።

መራሒ ሓሞስ - ኣሲምንል ሂድ ዝተሰራረመ ዓመት ኣብ ዘኸም መደራ ስጉምታት ኣየሉ፡ ንኡናት ዘገለገል ገረዶታት ኣብ ምህጽ ተጽዋይም ከም ዘለዉ ሓበሩ ምዃን ይገለጻ።

እስራኤል እትሃጸ ዘሉ ትሕተ-ባይታዊ ሓጽር ፍልሰጣውያን ኣብቲ ክጠኡ ክገጹም ዝገኘሉ ሓይሊ፡ ገረዶታት ከሲ ዝክኸል ዝተረቐቐ ተክሎጂ ክገጠማሉ ምዃን፡ እቲ ሓበረት የረድኡ።